

Tallinna Ringkonnakohus

Pärnu mnt 7
15084, Tallinn

19. aprill 2012

APELLANT:

MTÜ Ruu küla heakorra selts

Registrikood: 80313351
Naire 4
Ruu küla
74202, Jõelähtme vald
Harju maakond

APELLANDI ESINDAJAD:

Vandeadvokaat Mikk Lõhmus

Vandeadvokaat Karl Haavasalu

Advokaadibüroo Varul
Ahtri 6a
10151, Tallinn
Tel: 62 64 300; faks: 62 64 306
E-post: karl.haavasalu@varul.ee; mikk.lohmus@varul.ee

VASTUSTAJA:

Keskkonnaamet

Registrikood 70008658
Narva mnt 7a
15172, Tallinn
E-post: info@keskkonnaamet.ee; tiit.kaasik@keskkonnaamet.ee;
aleksandr.podgornov@keskkonnaamet.ee; kahtlin.raudla@keskkonnaamet.ee

KOLMAS ISIK:

OÜ Väo Paas

Registrikood: 10055887
Lagedi tee 16
Veneküla küla
75303, Rae vald

Harju Maakond

KOLMANDA ISIKU ESINDAJAD:

Vandeadvokaat Andres Aavik

Vandeadvokaadi vanemabi Yulia Klyukach

Advokaadibüroo Aavik ja Partnerid

Tuukri 19

10152, Tallinn

E-post: andres.aavik@aaviklaw.ee; yulia.klyukach@aaviklaw.ee

MTÜ RUU KÜLA HEAKORRA SELTS APELLATSIOONKAEBUS

Tallinna Halduskohtu 20.03.2012 kohtuotsusele haldusasjas nr. 3-11-1595

Tallinna Halduskohus tegi 20.03.2012 haldusasjas nr. 3-11-1595 kohtuotsuse, millega jäeti rahuldamata apellandi kaebus vastustaja 09.06.2011 korralduse nr. HJR 1-15/11/431 tühisuse tuvastamiseks või tühistamiseks (edaspidi: 20.03.2012 kohtuotsus).

Apellant ei soovi vaidlustada

- 20.03.2012 kohtuotsuse motiveeriva osa punkti 37, milles on leitud, et apellandil on olemas kaebeõigus vastustaja 09.06.2011 korralduse nr. HJR 1-15/11/431 (edaspidi: 09.06.2011 korraldus) vaidlustamiseks;
- 20.03.2012 kohtuotsuse motiveeriva osa punkti 43 osas, milles Tallinna Halduskohus on leidnud, et OÜ Hendrikson & Ko poolt 08.12.2011 koostatud asjatundjaarvamus (vt. apellandi 09.12.2011 protsessidokumendi lisa nr. 32) on vaadeldav dokumentaalse tõendina.

Ülejäänud osas soovib apellant 20.03.2012 kohtuotsust vaidlustada. Apellandi arvates on Tallinna Halduskohus 20.03.2012 kohtuotsuse apelleeritava osa tegemisel ebaõigesti kohaldanud materiaalõiguse norme, ebaõigesti hinnanud tõendeid ja oluliselt rikkunud kohtumenetluse norme ning need minetused on viinud ebaõige kohtuotsuse tegemiseni. Apellant põhjendab oma viimatist seisukoha alljärgnevalt.

1. 20.03.2012 kohtuotsuse motiveeriva osa punktides 38-40 on Tallinna Halduskohus ebaõigesti leidnud, et 09.06.2011 korraldus ei ole täielikult ega osaliselt tühine.

Apellant ei saa nõustuda kohtu viimatise seisukohaga.

1.1. Vastavalt alates 01.01.2012 kehtiva HKMS § 5 lg 1 p-le 6 on halduskohus muuhulgas pädev tegema kindlaks haldusakti tühisuse. Sama seaduse § 283 lg-s 1 on sätestatud, et kaebuse lubatavus, sealhulgas kaebeõigus, ning kaebetähtajast ja sisu- ja vorminõuetest kinnipidamine tehakse kindlaks

VARUL

kaebuse esitamise ajal kehtinud seadusest lähtudes. Apellant on käesolevas kohtuasjas esitanud 09.06.2011 korralduse tühisuse tuvastamise nõude kuni 31.12.2011 kehtinud HKMS-i kehtivuse ajal. 09.06.2011 korralduse tühisuse tuvastamise nõude esitamise võimalikkusega seonduvat on apellant täpsemalt käsitletud 18.11.2011 protsessidokumendis. Viimatinimetatud protsessidokumendi punktis 1.6. on apellant ka märkinud, et palub lugeda oma esimeseks alternatiivnõudeks nõude tuvastada 09.06.2011 korralduse tühisus ning teiseks alternatiivnõudeks nõude tühistada 09.06.2011 korraldus.

Kuna Tallinna Halduskohus on 20.03.2012 kohtuotsuse motiveeriva osa punktides 38-40 sisuliselt analüüsinud 09.06.2011 korralduse tühisuse tuvastamise taotlust, siis järelikult on Tallinna Halduskohus pidanud lubatavaks haldusakti tühisuse tuvastamise nõude esitamist. Tulenevalt alates 01.01.2012 kehtiva HKMS § 283 lg-st 1 tuleb seega pidada lubatavaks 09.06.2011 korralduse tühisuse tuvastamise nõuet ka uue HKMS-i kehtivuse ajal. **Seega on apellandil jätkuvalt võimalik tugineda seisukohale, et 09.06.2011 korralduse näol on tegemist tühise haldusaktiga.**

1.2. Seonduvalt 09.06.2011 korralduse tühisusega on apellant omakorda tuginenud kahele positsioonile.

Apellandi esimeseks positsiooniks seonduvalt 09.06.2011 korralduse tühisusega on, et 09.06.2011 korraldust ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik kellelgi täita ning seetõttu on 09.06.2011 korraldus HMS § 63 lg 2 p 5 alusel tühine. Oleme HMS § 63 lg 2 p-st 5 tuleneva 09.06.2011 korralduse tühisusega seonduvat käsitletud käesoleva apellatsioonkaebuse punktis 1.3.

Apellandi teiseks alternatiivseks positsiooniks on, et 09.06.2011 korralduse punkti 3.9.26. andmiseks vastustajal pädevus puudus ning seetõttu, kui 09.06.2011 korraldus tervikuna ei peaks HMS § 63 lg 2 p-st 5 johtuvalt olema tühine, on HMS § 63 lg 2 p-st 3 tulenevalt tühine 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punkt 3.9.26. Apellant tõi 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punkt 3.9.26. tühisusega seonduva alternatiivse positsiooni esile 28.02.2012 toimunud kohtuistungil (vt. 28.02.2012 kohtuistungil protokollil lk 6, kus apellandi esindaja K.Haavasalu on viidanud HMS § 63 lg 2 p-le 3). Kuna kohus on 20.03.2012 kohtuotsuses ka 09.06.2011 korralduse punkti 3.9.26. tühisusega seonduvat eraldi käsitletud, siis järelikult on Tallinna Halduskohus pidanud sellise täiendava positsiooni esiletoomist kohtuistungil lubatavaks. Oleme HMS § 63 lg 2 p-st 3 tuleneva 09.06.2011 korralduse punkti 3.9.26. tühisusega seonduvat, kui 09.06.2011 korraldus tervikuna ei peaks HMS § 63 lg 2 p-st 5 johtuvalt olema tühine, analüüsinud käesoleva apellatsioonkaebuse punktis 1.4.

1.3. Apellandi arvates on 09.06.2011 korraldus vaadeldav HMS § 63 lg 2 p 5 alusel tühise haldusaktina, kuna nimetatud korraldust ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik kellelgi täita. Põhjendame viimatist väidet alljärgnevaga.

VARUL

1.3.1. Nähtuvalt PlanS § 1 lg-dest 2 ja 3 on planeerimisseaduse eesmärgiks tagada võimalikult paljude ühiskonnaliikmete vajadusi ja huvisid arvestavad tingimused säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu kujundamiseks, ruumiliseks planeerimiseks, maakasutuseks ning ehitamiseks. Ruumiline planeerimine on demokraatlik, erinevate elualade arengukavasid koordineeriv ja integreeriv, funktsionaalne, pikaajaline ruumilise arengu kavandamine, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi.

Vastavalt PlanS § 7 lg 3 p-le 9 on maakonnaplaneeringu ülesandeks muuhulgas maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud alade kasutustingimuste määratlemine. Antud juhul omavad tähtsust ka PlanS § 7 lg 2 p 2 ning lg 4, mille kohaselt võib maakonnaplaneeringu raames koostada ka teemaplaneeringuid ning kehtestatud maakonnaplaneering(ud) on aluseks valla ja linna üldplaneeringute koostamisele.

PlanS § 8 lg 3 p-st 3 ilmneb, et valla või linna üldplaneeringu ülesandeks on muuhulgas maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sealhulgas maakasutuse juhtotstarvete määratlemine. PlanS § 8 lg-s 3¹ on selgitatud, et maakasutuse juhtotstarve on üldplaneeringuga määratav territooriumi kasutamise valdav otstarve, mis annab kogu määratletud piirkonnale või kvartalile edaspidise maakasutuse põhisuunad.

Eeltoodust lähtudes tuleb antud kohtuasja menetlemise raames uurida, kas ja kuidas on

- Harju maakonnaplaneeringu I etapis,
- Harju maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“,
- Jõelähtme valla üldplaneeringus

reguleeritud lubjakivi kaevandamist Jõelähtme vallas Ruu külas ning kas eelnimetatud planeeringute alusel on üldse Ruu külas kaevandamise alustamine võimalik.

1.3.2. Harju maakonnaplaneeringu I etapis ei ole Jägala lubjakivi mäeeraldist kordagi mainitud. Eraldi soovib apellant viidata sellele, et Harju maakonnaplaneeringu I etapi hulka kuuluval kaardil „Keskkond, looduskaitse“ (nimetatud kaart on tervikuna kättesaadav internetileheküljelt <http://www.harju.ee/index.php?id=11535>) on ära näidatud karjäärade mäeeraldised ja perspektiivsed maardlad, kuid Jägala lubjakivimaardlat sellel kaardil tähistatud ei ole. Viimatisel väite kinnitamiseks on apellant esitanud Jõelähtme valla maanõuniku hr. Ü.Laanemetsa poolt väljatrükitud osa kaardist „Keskkond, looduskaitse“, kuhu hr. Laanemets on omakäeliselt täiendavalt peale kandnud Jõelähtme valla üldplaneeringu kohase Jägala lubjakivimaardla ning vastustaja 09.06.2011 korraldusega välja antud kaevandamisloa kohase maardla asukohad. Samuti on apellant esitanud Harju maakonnaplaneeringu I etapi kaardi „Keskkond, looduskaitse“ tingmärkide väljatrüki (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisad nr. 1 ja 2).

Seega, kuigi PlanS § 7 lg 3 p 9 alusel tuleb maakonnaplaneeringuga kindlaks määrata maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud alad ning nende alade kasutustingimused, siis Harju maakonnaplaneeringu I etapi dokumentatsioonist Jägala lubjakivimaardlat ei nähtu.

1.3.3. Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ kohaselt paikneb Ruu külas asuv Jägala lubjakivi mäeeraldis tuumalas T8. Siinjuures omavad olulist tähtsust kõnealuse teemaplaneeringu seletuskirjast (Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ seletuskiri on kättesaadav internetileheküljelt <http://195.80.118.50/index.php?id=11536>) ilmnevad järgmised põhimõtted:

- 1.) seletuskirja punkti 2.1.1. järgi täiendab roheline võrgustik kaitsealade võrgustikku, ühendades need looduslike aladega ühtseks tervikuks. Rohevõrgustiku tuumalad (Jägala lubjakivi mäeeraldis paikneb tuumalas T8) on piirkonnad, millele süsteemi funktsioneerimine valdavalt toetub. Tuumalad on ümbritseva suhtes kõrgema väärtusega alad. Tuumalade käsitlemisel tuleb arvestada, et nende lahutamatuks osaks on äärealad;
- 2.) seletuskirja punktist 2.1.3. ilmneb, et tuumala T8 on piirkondliku tasandi tuumalaks. Eristatakse riikliku tasandi, piirkondliku tasandi ning kohaliku tasandi tuumalasisid;
- 3.) seletuskirja punktist 2.1.4. ilmneb, et Tallinna rohelise vööndi metsad on asukoha tõttu suurlinna läheduses kõrge puhkeväärtusega. Keskkonnaseisundi kaitsmiseks on need otstarbekas planeeringutega määrata kaitsemetsa kategooriasse;
- 4.) seletuskirja punktis 2.2.1. on sätestatud: „Väga oluline on teadvustada tugi- ehk tuumalade äärealade säilitamise vajadust – need on loodusliku või poolloodusliku maakasutusega alad, mis jäävad tuumalast välja, kuid on nende moodustamise aluseks. Äärealade maakasutuse muutmisel, eelkõige looduslikkuse vähendamisel, väheneb koheselt ka tuumala.“. Teiste sõnadega, juba tuumalaga vahetult piirneval alal (seega väljaspool tuumala) tuleb jälgida, et maakasutust ei muudetaks, rääkimata tuumala enda maakasutuse muutmisest. Olukorras, kus kaevandus rajatakse otse tuumalale väheneks tuumala pindala kaevandatava ala pindala võrra ning sellele tuleb lisada veel kaevandamise mõjude tagajärjel kaevandust ümbritseval alal tuumala pindala vähenemine nõue, mille kohaselt rohelise võrgustiku alal kavandatavate planeeringute, kavade jne. puhul tuleb igal juhul arvestada, et roheline võrk jääks toimima;
- 5.) seletuskirja punktis 2.2.2.1. on selgitatud, et konfliktid võivad tekkida seonduvalt erinevate infrastruktuuride konkureerimisega ühele ja samale territooriumile. Seletuskirjas on sätestatud nõue, mille kohaselt „konfliktsetes piirkondades on vajalik välistada riigimetsamaa sihtotstarbe muutmine ning hoiduda muuviisilisest rohevõrgustiku toimimist ohustavast maakasutuse sihtotstarbe muutmisest“.

VARUL

Seega keelab Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ seletuskirja punkt 2.2.2.1. maaüksuse, millel kaevandamiseks on vastustaja 09.06.2011 korraldusega otsustatud väljastada kaevandamisluba, olemasoleva maatulundusmaa sihtotstarbe muutmise mäetööstusmaa sihtotstarbeks. Asjaolu, et käesoleval ajal on Jägala lubjakivi mäeeraldise maa sihtotstarbeks maatulundusmaa, nähtub apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisast nr. 6. Vabariigi Valitsuse 23.10.2008 määrusega nr. 155 kinnitatud katastriüksuste sihtotstarvete liikide ja nende määramise korra § 6 p 11 kohaselt tuleks aga lubjakivi kaevandamiseks muuta maa sihtotstarve mäetööstusmaaks. Nagu juba öeldud, keelab Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ tuumalas paikneva maa sihtotstarbe sellise muutmise. Lisaks sellele kaasneks lubjakivi kaevandamisega paljude teiste maavarade kaevandamisega võrreldes suurem negatiivne mõju keskkonnale. Järelikult oleks Harju maakonna maakasutuse teemaplaneeringuga ilmselges vastuolus selline olukord, kus tuumalas T8, kus paikneb Ruu külas asuv Jägala lubjakivi mäeeraldis, alustatakse lubjakivi kaevandamist, mis olulisel määral kahjustab looduskeskkonda.

1.3.4. Jõelähtme valla üldplaneeringu seletuskirja (Jõelähtme valla üldplaneeringu seletuskiri on kättesaadav internetileheküljelt <http://www.joelahtme.ee/index.php?page=259>) leheküljelt 15 nähtub, et Ruu külas asuv Jägala lubjakivi mäeeraldis on reservis. Siinjuures on oluline silmas pidada, et Jõelähtme valla üldplaneeringuga määratletud Jägala lubjakivimaardla asukoht erineb vastustaja 09.06.2011 korraldusega väljastatud kaevandamisloa järgesest Jägala lubjakivimaardla asukohast. Viimatinimetatud asjaolu nähtub apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisast nr. 8, milleks on väljavõtte Jõelähtme valla üldplaneeringu kaardist, kuhu Jõelähtme valla maanõunik on täiendavalt peale kandnud 09.06.2011 korraldusega kindlaksmääratud lubjakivikarjääri asukoha. **Teiste sõnadega, vastustaja 09.06.2011 korralduse kohaselt peaks lubjakivi kaevandamine hakkama aset leidma teises asukohas, selle asukohaga võrreldes, kus Jõelähtme valla üldplaneeringu kohaselt paikneb reservis olev Jägala lubjakivi maardla.**

Samuti on oluline, et Jõelähtme valla üldplaneeringu järgi paikneb sellel maal, kuhu vastustaja 09.06.2011 korraldusega on väljastatud kaevandamisluba, **kaitsemets** (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisad nr. 8 ja 9). Kaitsemetsa mõistega seonduvat on täpsemalt käsitletud Jõelähtme valla üldplaneeringu seletuskirjas (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 7). Seletuskirja leheküljelt 67 ilmneb, et kaitsemets on keskkonnaseisundi kaitsmiseks määratud mets. Kaitsemetsas ei tohi lageraielangi laius ületada 30m ja pindala 2ha. Arvestades aga sellega, et vastustaja 09.06.2011 käskkirja kohaselt on mäeeraldise suuruseks 30,31ha ning kaevandamiseks tuleb kasvav mets hävitada, on ilmselgelt võimatu täita Jõelähtme valla üldplaneeringust tulenevat nõuet, mille kohaselt ei tohi kaitsemetsas teostatava lageraielangi laius ületada 30 meetrit ning pindala 2 hektarit.

VARUL

Jõelähtme valla üldplaneeringu seletuskirja lehekülgedel 38-39 on alapeatükis „Metsamajandustsoon“ märgitud, et metsa kasutamise viisid peale puidu saamise on:

- 1.) kaitstavate loodusobjektide hoidmine (looduse kaitse);
- 2.) maastiku, mulla või vee kaitsmine (keskkonnakaitse);
- 3.) inimese kaitsmine tootmis- ja transpordiobjektidelt leviva saaste ning ilmastiku kahjuliku mõju eest (sanitaarkaitse);
- 4.) inimesele puhkamise, tervise parandamise ja sportimise võimaluste loomine (rekreatsioon);
- 5.) kõrvalkasutus (metsamarjade, seente, ravim- ning dekoratiivtaimede varumine ja loomade karjatamine);
- 6.) jahindus.

Seega ei ole Jõelähtme valla üldplaneeringus ette nähtud metsa kasutamise viisina metsaala raadamist ja maatulundusmaa sihtotstarbe muutmist mäetööstusmaaks.

Vastavalt Jõelähtme valla üldplaneeringu seletuskirja (Jõelähtme valla üldplaneeringu seletuskiri on kättesaadav internetileheküljelt <http://www.joelahtme.ee/index.php?page=259>) leheküljel 40 sätestatule on Jõelähtme valla territooriumil detailplaneerimiskohustusega alaks muuhulgas hajaasustuses paiknev ala, kuhu kavandatakse tootmisüksust. Detailplaneeringu nõudele on viidatud ka Jõelähtme Vallavalitsuse 09.11.2011 korralduses nr. 63, millega on jäetud rahuldamata Eesti Vabariigi taotlus Anija metskond 12 katastriüksuse jagamiseks kaheks maaüksuseks ning ühele moodustatavale maaüksusele mäetööstusmaa sihtotstarbe määramiseks (vt. apellandi 18.11.2011 protsessidokumendi lisa nr. 29). Täiendavalt olgu märgitud, et 09.06.2011 korralduse kohaselt peakski lubjakivi kaevandamine aset leidma sellel Anija metskond 12 metskond 12 katastriüksuse osal, mille sihtotstarbe muutmist mäetööstusmaaks on Eesti Vabariik taotlenud. **Käesoleval ajal ei ole kehtestatud detailplaneeringut, millega nähtaks ette lubjakivikarjääri rajamine Ruu küla juurde ning apellandile teadaolevalt ei menetleta ka vastavasisulist detailplaneeringut.**

Seega on vastustaja 09.06.2011 korraldus otseselt vastuolus Jõelähtme valla üldplaneeringuga, kuna 1.) valla üldplaneeringu kohaselt on Jägala lubjakivimaardla reservis; 2.) kaevandamisloa kohaselt peaks lubjakivi kaevandamine hakkama toimuma teises kohas, kui valla üldplaneeringuga fikseeritud Jägala lubjakivimaardlas; 3.) kohas, kus kaevandamisloa kohaselt peaks lubjakivi kaevandamine hakkama toimuma, paikneb valla üldplaneeringu järgi kaitsemets. Samuti on oluline silmas pidada, et valla üldplaneeringust tulenevalt on kaevanduse kui tootmisüksuse rajamiseks nõutav kaevandust ettenägeva detailplaneeringu kehtestamine. Käesolevaks ajaks ei ole kehtestatud detailplaneeringut, mis näeks ette Ruu küla juurde lubjakivi kaevanduse rajamise ning apellandile teadaolevalt ei toimu ka sellise detailplaneeringu menetlemist.

1.3.5. Käesoleva apellatsioonkaebuse punktides 1.3.2.-1.3.4. nähtub seega, et vastustaja 09.06.2011 korraldus on vastuolus Harju maakonnaplaneeringu I etapiga, Harju maakonna teemaplaneeringuga

VARUL

„Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ ja Jõelähtme valla üldplaneeringuga. Samuti puudub detailplaneering, millega nähtaks ette lubjakivi kaevanduse rajamine Ruu küla juurde. Apellandi arvates omab kahes eelmises lauses esiletoodu olulist tähtsust käesoleva kohtuasja menetlemisel.

Õiguslikult ei saa pidada lubatavaks olukorda, kus kõigepealt võetakse vastu korraldus kehtivate planeeringutega vastuolus oleva kaevandamisloa väljastamise kohta ning ajaliselt peale kaevandamisloa väljastamist hakatakse proovima kehtestatud planeeringuid muuta, et viia neid kooskõlla kaevandamisloaga, ja kehtestada kaevanduse rajamist võimaldav detailplaneering.

Viimatile seisukoha põhjendamiseks soovib apellant tuua esile järgmist.

Esiteks, haldusakt peab olema õiguspärane ning täidetav. Olukorras, kus kaevandamisloa väljaandmise korraldus on vastuolus kehtivate planeeringutega, ei ole haldusakt kooskõlas kehtiva õigusega HMS §-i 54 mõttes. Samuti on situatsioonis, kus kaevandamisloast tulenevaid õigusi ei ole võimalik realiseerida, kuna kaevandamine oleks vastuolus kehtivate planeeringutega, kaevandamisloast tulenevate õiguste kasutamine võimatu. Apellandi arvates tuleks võrdsustada olukorrad, kus a.) kaevandamisloast tulenevate õiguste realiseerimine ei ole võimalik ning b.) antakse välja korraldus kaevandamisloa väljastamise kohta, mille alusel ei ole võimalik kaevandada. Kaevandamisloa väljaandmise korraldus ei ole asi iseeneses, vaid see haldusakt antakse välja üksnes selleks, et õiguslikult oleks võimalik kaevandamisloa vormistamine. Kui kaevandamisloast endast tulenevaid õigusi ei ole võimalik kasutada (kuna kaevandamisluba on vastuolus kehtestatud planeeringutega), siis sisuliselt ei ole võimalik ka täita kaevandamisloa väljaandmise korraldust, kuna kaevandamisluba, millest tuleneb kaevandamise õigus, ei ole võimalik objektiivsetel põhjustel realiseerida. Käesolevas lõigus toodud kokku võttes leiab apellant, et olukorras, kus kaevandamine oleks vastuolus kehtivate planeeringutega ning seetõttu lubamatu, ei ole kaevandamisloa väljastamise korraldust objektiivsetel põhjustel sisuliselt võimalik täita. Seda põhjustel, et a.) kehtestatud planeeringutega määratakse kindlaks maa kasutamise põhimõtted ja maa kasutamise sihtotstarbed; b.) ei ole võimalik selline maakasutus (näiteks kaevandamine), mis ei ole kooskõlas kehtestatud planeeringutega. **Selline kaevandamisloa, mis on vastuolus kehtestatud planeeringutega, väljastamise korralduse objektiivne sisulise täitmise võimatus toob apellandi hinnangul kaasa vastustaja 09.06.2011 korralduse tühisuse HMS § 63 lg 1 p 5 alusel. Seetõttu palub apellant esimese alternatiivina kohtul tuvastada vastustaja 09.06.2011 korralduse tühisuse.**

Teiseks, on õige, et kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS §-is 34 ning alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS §-is 34 on sätestatud loetelu kaevandamisloa andmise keeldumise alustest. Samuti on õige, vana ja kehtiva MaaPS §-ides 34 ei ole sätestatud, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus kehtestatud planeeringutega. See aga ei tähenda, nagu võiks

VARUL

kaevandamisloa väljastada olukorras, kus kavandatav kaevandamine oleks vastuolus kehtestatud planeeringutega.

Eesti Vabariigi seadusandlust tuleb käsitleda ühtse tervikuna. Seetõttu tuleb kaevandamisloa väljastamise taotluse menetlemisel võtta lisaks MaaPS-i regulatsioonile arvesse muuhulgas ka PS-i, HMS-i ning PlanS-i sätteid. Samuti tuleb MaaPS §-i 34 tõlgendada koosmõjus teistes seadustes sisalduvate õigusnormidega. Siinjuures soovib apellant viidata järgmistele tõikadele.

Kehtestatud planeeringuga sätestatakse selle planeeringuga hõlmatud maa-ala ruumilise arengu põhimõtted ja eesmärgid (vt. PlanS § 2 lg 2). Seega on kehtestatud planeering just selleks dokumendiks, millega tutvudes on isikul võimalik saada ettekujutus, mida on võimalik planeeringuga hõlmatud maa-alal teha. Samuti selgub kehtestatud planeeringust, millised tegevused ei ole planeeringuga hõlmatud maa-alal lubatavad. Seega on kehtestatud planeering aluseks isikutele oma elu- ja/või äritegevuse korraldamiseks. Viimatitoodust tuleneb apellandi arvates, et **kehtestatud planeering loob isikute jaoks õiguspärase ootuse selles osas, mis võib ja mis kindlasti ei saa planeeringuga hõlmatud maa-alal planeeringu kehtivuse ajal toimuda.** Siinjuures tuleks arvestada Riigikohtu poolt 02.12.2004 põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr. 3-4-1-20-04 tehtud kohtuotsuse punktis 13 sisalduvat järgmist suunist: „Õiguspärase ootuse põhimõtte kohaselt peab igaühel olema võimalus kujundada oma elu mõistlikus ootuses, et õiguskorraga talle antud õigused ja pandud kohustused püsivad stabiilsetena ega muutu rabavalt isikule ebasoodsas suunas.“ **Leiame, et olukord, kus võimalik oleks väljastada kehtestatud planeeringutega vastuolus olev kaevandamisloa, on otseses vastuolus õiguspärase ootuse põhimõttega.** Isikuid, kes kehtestatud planeeringutest lähtudes on asunud oma elukorraldust kujundama, üllatatakse sellega, et on väljastatud kehtestatud planeeringutega vastuolus olev kaevandamisloa ning tõenäoliselt püüab kaevandamisloa saaja teha kõik endast oleneva, et võimalikult kiiresti õnnestuks kaevandamisega alustada. Tegemist oleks kehtestatud planeeringutest lähtuvate isikute asetamisega olukorda, kus neilt võetakse ära mõistlik ootus kujundada oma elu ja/või majandustegevust kehtestatud planeeringutest lähtudes.

Samuti oleks kehtestatud planeeringutega vastuolus oleva kaevandamisloa väljastamine **vastuolus PS §-ist 13 tuleneva õigusselguse põhimõttega.** Riigikohus on 27.06.2005 põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr. 3-4-1-2-05 tehtud kohtuotsuse punktis 31 selgitanud: „Õigusselguse põhimõtte tuleneb nõudest, et isikul peab olema mõistlik võimalus ette näha õiguslikke tagajärgi, mida tema tegevus võib kaasa tuua - isikul peab olema õigusnormidele tuginedes võimalik prognoosida avaliku võimu käitumist.“ **Olukorras, kus oleks võimalik kehtestatud planeeringutega vastuolus oleva kaevandamisloa väljastamine, ei oleks tagatud õigusselgus nende isikute jaoks, kes on oma elu- ja/või ärikorralduse kujundamisel lähtunud kehtestatud planeeringutest.**

VARUL

Samuti oleks kehtestatud planeeringutega vastuolus oleva kaevandamisloa väljastamine **vastuolus PS §-ist 14 tuleneva põhiõigusega heale haldusele**. Vastavalt HMS § 5 lg-le 2 viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Olukord, kus lubatav oleks kehtestatud planeeringutega vastuolus oleva kaevandamisloa väljaandmise otsustamine, oleks otseselt vastuolus põhiõigusega heale haldusele ning HMS § 5 lg 2 regulatsiooniga ning seda järgmistel põhimõtetel:

- 1.) Riigikohtu halduskolleegium on korduvalt viidanud sellele, et planeerimismenetlusele on iseloomulik suur diskretsiooniruum (vt. näiteks Riigikohtu halduskolleegiumi lahendid nr. 3-3-1-42-02, 3-3-1-62-02, 3-3-1-39-07). Samuti ei pea planeerimismenetlus lõppema planeeringu kehtestamisega, vaid võimalikud on ka olukorrad, kus planeerimismenetlus lõpeb näiteks planeeringu vastu võtmata jätmisega või isegi sellega, et motiveeritult keeldutakse planeerimismenetluse algatamisest. Siinjuures tuleb ka silmas pidada tõika, et planeerimismenetlus ei saa menetlusosalise jaoks luua õiguspärast ootust, et tema poolt soovitatav planeering kindlasti kehtestatakse. Seega, kui kaevandamisloa väljastamise käskkirja andmise hetkel on kaevandamine konkreetset juhul vastolus kehtivate planeeringutega, siis puudub igasugune kindlus selles, et planeeringuid õnnestub ajaliselt peale kaevandamisloa väljastamist muuta ning viia seeläbi kaevandamine kooskõlla planeeringutega. Ei maavalitsusel ega kohalikul omavalitsusel lasu kohustust muuta kehtivaid planeeringuid seetõttu, et väljastatakse kaevandamisloa, mis on vastuolus kehtestatud planeeringutega. Siinjuures soovib apellant eraldi viidata asjaolule, et Jõelähtme vald on avaldanud vastuseisu lubjakivi kaevandamisele Ruu küla juures ning seetõttu võib juhtuda, et Jõelähtme vald ei ole valmis valla üldplaneeringut muutama. Kaevandamisloa väljastamise taotluse menetlemine olukorras, kus puudub selgus selles osas, kas üldse kunagi õnnestub kehtestada kaevandamisloaga kooskõlas olevaid planeeringuid, ei ole kindlasti vaadeldav eesmärgipärase ja efektiivse haldusmenetlusena:
- 2.) sageli eelneb kaevandamisloa väljastamise otsustamisele keskkonnamõju hindamine. Nii on see ka olnud kaevandamisloa väljastamise otsustamisel kolmandale isikule. Nähtuvalt KeHJS §-ist 8 korraldab keskkonnamõju hindamist arendaja ning arendaja kannab ka keskkonnamõju hindamisega seotud kulud. Käesoleva kaasuse puhul on arendajaks kolmas isik. Arendaja kohustamine keskkonnamõju hindamise läbiviimiseks ning keskkonnamõju hindamisega seotud kuludega kandmiseks olukorras, kus kavandatav tegevus on vastuolus kehtestatud planeeringutega, on apellandi arvates vastuolus nõudega viia haldusmenetlus läbi, vältides üleliigseid kulutusi. Seda põhjusel, et kui keskkonnamõju hindamise ajal on kavandatav tegevus vastuolus kehtestatud planeeringutega, siis on teadmata, kas kunagi on üldse võimalik kehtestada kavandatava tegevusega kooskõlas olevad planeeringud. See omakorda tähendab, et keskkonnamõju hindamine võib päädida sellega, et hinnatakse sellise tegevuse keskkonnamõju, mida kunagi ei hakata realselt teostama. See omakorda muudaks keskkonnamõju hindamise mõttetuks:

VARUL

- 3.) kaevandamisloa väljastamise menetlus on kallis ja töömahukas menetlus. Olukord, kus kaevandamisloa väljastamise menetlus tipneb kaevandamisloa väljastamisega, mis on vastuolus kehtestatud planeeringutega, oleks samuti vastuolus üleliigsete kulutuste vältimise nõudega haldusmenetluses. Seda põhjusel, et isiku jaoks, kellele kehtestatud planeeringute vastuolus olev kaevandamisluba väljastatakse, on teadmata, kas kunagi õnnestub kehtestada kaevandamisloaga kooskõlas olevad detailplaneeringud ning ei saa välistada, et see isik kaevandamisloast tulenevaid õigusi ei saagi hakata realiseerima.

Samuti oleks kehtestatud planeeringutega vastuolus oleva kaevandamisloa väljastamine vastuolus põhimõttega, mille kohaselt haldusakt peab olema täidetav. Puudub igasugune mõte sellise haldusakti väljaandmiseks, mida ei ole võimalik täita. Haldusaktina, mida ei ole võimalik täita, on kindlasti vaadeldav korraldus sellise kaevandamisloa väljastamise kohta, mis on vastuolus kehtestatud planeeringutega ning mille alusel ei ole võimalik seetõttu kaevandada. Apellandi seisukohta, et haldusakt peab olema täidetav, toetavad ka järgmised argumendid:

- 1.) MaaPS § 43 lg 3 kohaselt on kaevandamisloa andjal õigus luba kehtetuks tunnistada, kui loa omanik ei ole 5 aasta jooksul loa andmisest arvates laustanud loaga määratud mäeeraldise piires maavaravaru kaevandamist. Seega on seadusandja pidanud oluliseks, et kaevandamisloa alusel alustatakse mõistliku aja jooksul peale selle loa väljastamist kaevandamist ning mõistlikuks ajaks on loetud 5-aastast ajavahemikku. Tulenevalt MaaPS § 43 lg 3 regulatsioonist on ilmselgelt MaaPS-i mõttega vastuolus sellise kaevandamisloa väljastamine, mis on vastuolus kehtestatud planeeringutega ning mille puhul on teadmata, kas kunagi üldse õnnestub sellise kaevandamisloa alusel kaevandamist alustada;
- 2.) HMS § 63 lg 2 p-le 5 on tühine haldusakt, mida ei ole objektiivselt põhjusel kellelgi võimalik täita. Seega on seadusandja sidunud haldusakti täitmise võimatuse selle tühisusega ehk kehtetusega algusest peale.

Käesoleva apellatsioonkaebuse punktis 1.3. toodut kokku võttes leiab seega apellant, et vastustaja 09.06.2011 korraldus on vastuolus Harju maakonnaplaneeringu I etapiga, Harju maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ ning Jõelähtme valla üldplaneeringuga. Nimetatud vastuolu toob kaasa kas vastustaja 09.06.2011 korralduse tühisuse HMS § 63 lg 2 p 5 alusel, kuna selle korraldusega väljastatu kaevandamisluba ei ole vastuolu tõttu kehtestatud planeeringutega võimalik realiseerida.

1.4. Juhul, kui mitte nõustuda käesoleva apellatsioonkaebuse punktis 1.3. tooduga (apellant jääb punktis 1.3. toodu juurde), omab tähtsust alljärgnev.

09.06.2011 korralduse resolutsiooni punktis 3.9.26. on sätestatud: „Toodangu väljavedu karjäärist peab toimuma karjääri territooriumi idaossa rajatava väljaveotee kaudu, mis ühendatakse Peterburi maantee ääres asuva Kassi parklaga (maaüksuse katastritunnus 24505:002:0104). Toodangu

VARUL

väljaveotee projekt tuleb kooskõlastada Maanteeametiga. Väljaveotee tuleb loa omanikul rajada enne mäetööde alustamist.“

TeeS § 25 lg 2 kohaselt on Maanteeameti pädevuses korraldada teehoidu riigimaanteedel ja luua nendel teedel tingimused ohutuks liiklemiseks. Samuti nähtub majandus- ja kommunikatsiooniministri 22.11.2010 määrusega nr. 98 kinnitatud Maanteeameti põhimääruse § 10 p-dest 14 ja 15, et Maanteeameti pädevuses on luua tingimused ohutuks liiklemiseks riigimaanteedel, tagada riigimaanteedel säilivus ja kaitse, korraldada riigimaanteedel hoidu, kasutamist ja kaitset. Samuti omab tähtsust, et keskkonnaministri 19.01.2009 määrusega nr. 5 kinnitatud Keskkonnaameti põhimääruse kohaselt ei kuulu Keskkonnaameti pädevusse teede ja liiklusega seonduv.

Seega on apellant seisukohal, et 09.06.2011 korralduses resolutsiooni punkti 3.9.26. sätestamiseks vastustajal pädevus puudus. Samale seisukohale on asunud Maanteeamet 03.08.2011 kirjas nr. 15-4/11-00065/095 (vt. apellandi poolt 07.08.2011 esitatud kaebuse täienduse lisa nr. 1).

Vastavalt HMS § 63 lg 2 p-le 3 on haldusakt tühine, kui seda ei ole andnud pädev haldusorgan. Arvestades sama paragrahvi lõikes 3 sätestatud, on võimalik ka haldusakti osaline tühisus. **Eeltoodust lähtudes leiab apellant, et kui 09.06.2011 korraldus ei oleks tühine tervikuna, siis oleks tühine ikkagi 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punkt 3.9.26, kuna viimatinimetatud punkti andmiseks vastustajal pädevus puudus.**

1.5. 20.03.2012 kohtuotsuses on Tallinna Halduskohus täielikult jätnud käsitlemata küsimuse, kas

- a.) 09.06.2011 korralduse vastuolu kehtestatud planeeringutega,
- b.) kaevandust ettenägeva detailplaneeringu puudumine ja
- c.) 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punkti 3.9.26. andmine vastustaja poolt selleks pädevust omamata,

võiksid olla aluseks 09.06.2011 korralduse tühistamisele, kui kohtu hinnangul nimetatud korralduse tühisuse aluseid ei esine.

Apellant selgitab, et ta esitas Tallinna Halduskohtule kaks alternatiivset nõuet: esimese alternatiivina palus apellant tuvastada 09.06.2011 korralduse tühisuse, teisese alternatiivina palus apellant tühistada 09.06.2011 korralduse. Riigikohtu halduskolleegium 22.11.2010 haldusasjas nr. 3-3-1-62-10 tehtud kohtumääruse punktis 15 selgitanud, et „alternatiivseid nõudeid saab esitada üksnes selliselt, et ühe nõude rahuldamine tuleb kõne alla ainult teise nõude rahuldamata jätmise korral. ... Kolleegium märgib, et nõude rahuldamine või rahuldamata jätmine saab kõne alla tulla üksnes nõude sisulisel läbivaatamisel. Seega on alternatiivsete nõuete eelduseks, et kohus saab kahte või enam nõuet pärast eelmenetlust sisuliselt läbi vaadata.“

VARUL

Samuti omab tähendust alates 01.01.2012 kehtiva HKMS § 41 lg 4 teine lause, milles on sätestatud, et halduskohus võib haldusakti tühistada ka tühisuse kindlakstegemiseks esitatud kaebuse alusel, kui see vastab tühistamiskaebusele esitatud nõuetele. Kuna apellant oli teisese alternatiivina esitanud 09.06.2011 korralduse tühistamise nõude, siis kahtlemata vastasid kõik apellandi poolt esitatud protsessidokumendid ka tühistamiskaebusele esitatud nõuetele.

Seega, asudes seisukohale, et 09.06.2011 korraldus ei ole tühine, oleks Tallinna Halduskohus 20.03.2012 kohtuotsuses pidanud asuma analüüsima, kas

- 1.) vastuolu 09.06.2011 korralduse ja kehtestatud planeeringute vahel,**
- 2.) kaevandamist võimaldava detailplaneeringu puudumine ning**
- 3.) asjaolu, et 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punkti 3.9.26. andmiseks vastustajal pädevus puudus,**

toovad kaasa 09.06.2011 korralduse tühistamise. 20.03.2012 kohtuotsuses vastavasisuline analüüs puudub.

1.6. 20.03.2012 kohtuotsuse motiveeriva osa punktides 38-41 esiletooduga seonduvalt soovib apellant märkida järgmist:

- Tallinna Halduskohus on ebaõigesti käsitletud kaevandamisloa ning kehtestatud planeeringuid lahus. Põhjendamatu on Tallinna Halduskohtu järeldus, et „[k]aevandamine on võimalik nii sellisel juhul, kui see on planeeringus ära märgitud, kui ka sellisel juhul, mil see seal märgitud ei ole.“ Viimane järeldus on ilmselges vastuolus PlanS § 7 lg 2 p-ga 9, mille kohaselt tuleb maakonnaplaneeringutes määratleda maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud alade kasutustingimused. Kui kaevandamine oleks võimalik vaid kaevandamisloa alusel ning planeeringud ei omaks kaevandamise osas mingisugust tähendust, kaotaks PlanS § 7 lg 2 p 9 regulatsioon igasuguse mõtte. Otseselt vastuolus PlanS § 7 lg 2 p 9 regulatsiooniga on 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljelt 28 nähtub kohtu seisukoht, et kaevandamine ei ole välistatud ka nendel aladel, mida maakonnaplaneeringus maardlana määratletud ei ole;
- meelevaldne on 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljelt 26 nähtuv seisukoht, nagu ei omaks mitte mingisugust tähendust tõik, et Jõelähtme valla üldplaneeringu kohaselt paikneb reservis olev Jägala maardla teises asukohas, kui hakkaks paikneb karjäär 09.06.2011 korralduse kohaselt. Tallinna Halduskohus on jätnud käsitlemata, mida tähendab Jõelähtme valla üldplaneeringus seonduvalt Jägala maardlaga kasutatav sõna „reservis“. Apellandi arvates viitab sõna „reservis“ üheselt sellele, et aktiivset maavara kasutamist Jõelähtme valla üldplaneeringuga ette nähtud ei ole. Viimatist seisukohta toetab ka tõik, et Harju maakonnaplaneeringu I etapis ei ole üldse ette nähtud Jägala maardlat. Samuti on arusaamatu Tallinna Halduskohtu poolne Jõelähtme valla üldplaneeringu analüüsimine. Kui Jõelähtme valla üldplaneeringu kohaselt Jägala maardlat asukohas, kus 09.06.2011 korralduse kohaselt tuleks hakata lubjakivi kaevandama, ei ole, siis karjääri sinna kohta ka rajada ei saa;

VARUL

- Tallinna Halduskohus on ebaõigesti leidnud, nagu ei keelaks üksi kehtestatud planeering antud juhul kaevandamist. Leiame, et olukorras, kus Harju maakonnaplaneeringu I etapp ei näe ette Ruu küla juures lubjakivi kaevandamist, on kaevandamine keelatud. Samuti keelab Ruu küla juures lubjakivi kaevandamise Harju maakonna teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“, mille seletuskirja punktis 2.2.2.1. keelatakse maa sihtotstarbe muutmine. Samuti välistab kaevandamise Ruu küla juures Jõelähtme valla üldplaneering, sätestades, et 09.06.2011 korraldusega kaevandamiseks ettenähtud alal paikneb kaitsemets, kus ei tohi lageraiet teha suuremas ulatuses kui 2ha. 09.06.2011 korralduse kohaselt peaks kaevandamine karjääris leidma aga aset 30,31ha-l. Planeeringute lahti mõtestamisel tuleb apellandi arvates lähtuda põhimõttest, et lubatud on vaid sellised tegevused, mida planeering otseselt ette näeb;
- ebaõige on Tallinna Halduskohtu järeldus, et maa sihtotstarbe määramine või muutmine aga ei sõltu planeeringu puudumisest ning kehtivatest planeeringutest. MaaKatS § 18 lg-de 2 ja 6 kohaselt toimub katastriüksuse sihtotstarbe määramine detailplaneeringuga või detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral üldplaneeringuga.;
- ebaõige on Tallinna Halduskohtu järeldus, nagu ei oleks 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punkt 3.9.26. antud vastustaja poolt selleks pädevust omamata. 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punktis 3.9.26. on vastustaja Maanteeameti asemel ise otsustanud ära, millisele riigimaanteele peab toimuma pealesõit karjääri väljaveoteelt ning kuhu selline pealesõit tuleks ehitada. Selliste küsimuste otsustamiseks vastustajal pädevus puudub;
- ebaõige on 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljelt 30 nähtuv järeldus, et „[k]aevandamisloa taotluse menetlust ja väljastamist ei saa selliselt vastandada planeeringutega, need jäävad iseseisvateks menetlusteks. Riigikohtu halduskolleegiumi viidatud lahendist 28.02.2007 haldusasjas 3-3-1-86-06 p 27 ei saa teha teistsugust järeldust.“ Apellandi arvates on kaevandamist ettenägevate kehtestatud planeeringute olemasolu eelduseks kaevandamisloa väljastamisele. Ehk teiste sõnadega, senikaua, kuni ei ole kehtestatud kaevandamist võimaldavaid planeeringuid, ei ole ka võimalik kaevandamisloa väljastada. Apellandi viimane seisukoht rajaneb PlanS § 7 lg 2 p-ga 9, mille kohaselt tuleb maakonnaplaneeringutes määratleda maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud alade kasutustingimused, samuti planeerimisõiguslikule üldpõhimõttele, mille kohaselt loovad just planeeringu alusel teatud piirkonna ruumilisele arengule. Vaieldamatult mõjutab kaevandamine, eriti maapealne kaevandamine, piirkonna ruumilist olemust ja arengut tohutult. Läbi kehtestatud planeeringute peab avalikkusel oleva juurdepääs teabeni selle kohta, millistes piirkondades võidakse asuda maavara kaevandama. Mis puutub Riigikohtu halduskolleegiumi 28.02.2007 kohtuotsusesse haldusasjas nr. 3-3-1-86-06, siis selle punktis 27 on sõnaselgelt öeldud, et „[p]laneerimisseaduse § 7 lg 3 p 9 kohaselt on maardlate ja maavaravaru kaevandamisest mõjutatud alade kasutustingimuste määratlemine üks maakonnaplaneeringu eesmärke.“

Käesoleva apellatsioonkaebuse punktis 1 toodud kokku võttes leiab apellant, et vastuolu tõttu kehtestatud planeeringutega, kaevandamist võimaldava detailplaneeringu puudumise tõttu

VARUL

ning seetõttu, et vastustajal ei olnud pädevust 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punkti 3.9.26. andmiseks, on 09.06.2011 korraldus kas tühine või tuleks see tühistada.

2. Tallinna Halduskohus on käesoleva haldusasja nr. 3-11-1595 menetlemisel ebaõigesti jätnud rahuldamata apellandi taotluse ekspertiisi määramiseks. Põhjendame viimatist seisukohta alljärgnevaga.

2.1. Käesoleval juhul omavad olulist tähtsust Riigikohtu halduskolleegiumi poolt 28.02.2007 haldusasjas nr. 3-3-1-86-06 tehtud kohtuotsusest nähtuvad seisukohad. Viimatinimetatud lahendi punktist 18 järeldub, et keskkonnamõju hindamise menetlus on üks osa kaevandamisloa väljastamise menetlusest, kusjuures kaevandamisloa väljastamise menetluses antavaks haldusaktiks on kas kaevandamisloa väljastamise või selle väljaandmisest keeldumise otsus. Sama kohtulahendi punktist 22 nähtub: „Keskkonnaküsimuste otsustamisel tuleb lähtuda ettevaatusprintsibiist ning vajalik on arvestada suurt hulka erinevaid huvisid, pürgides nende tasakaalustamise poole, et leida konkreetset juhutul säätva arengu ning keskkonnakaitse vajadusi arvestav sobivaim lahendus. Kuna keskkonnaasjade otsustamisel on haldusorganil ulatuslik kaalutusõigus, saab antava haldusakti sisulise õiguspärasuse ning eelnimetatud eesmärgi saavutamise tagada üksnes akti andmisele eelnev õiguspärane, tõhus ja õiglane menetlus.“ Kõnealuse kohtu lahendi punktis 24 on selgitatud: „Olulise keskkonnamõjuga küsimuste õigeks otsustamiseks on määrav tähtsus läbiviidaval haldusmenetlusel iseenesest. Enamasti ei ole neis asjades võimalik veenvalt otsustada, et vaatamata puudustele haldusmenetluse läbiviimisel on selle tulemusena antud haldusakt sisuliselt õiguspärane. Võimalik on üksnes eeldada vastuvõetud otsuse õiguspärasust, kui otsustamisele on eelnenud seaduses ettenähtud korras läbiviidud ja haldusmenetluse põhimõtetele vastav haldusmenetlus.“

Seega järelduvad Riigikohtu halduskolleegiumi poolt 28.02.2007 haldusasjas nr. 3-3-1-86-06 tehtud kohtuotsusest järgmised olulised põhimõtted: 1.) keskkonnamõju hindamine on üks osa kaevandamisloa väljastamise haldusmenetlusest; 2.) kaevandamisloa väljastamise haldusmenetlus peab haldusakti väljaandmisega, millega kas kaevandamisloa väljastatakse või jäetakse väljastamata; 3.) puudused kaevandamisloa väljastamise haldusmenetluses toovad kaasa kaevandamisloa kui kaevandamisloa väljastamise menetluse tulemusena väljaantava haldusakti õigusvastasuse.

2.2. Apellant on eelkõige viidanud järgmistele minetustele, mis on aset leidnud keskkonnamõju hindamise menetluse käigus:

- 1.) KMH aruandes ei ole nõuetekohaselt hinnatud sotsiaal-majanduslikke mõjusid, mida lubjakivi kaevandamine ümbruskonnale põhjustab;
- 2.) KMH aruandes ei ole nõuetekohaselt vaagitud alternatiivsete lahendustega seonduvat;
- 3.) KMH aruandes ei ole nõuetekohaselt analüüsitud kumulatiivsete mõjudega seonduvat, mis võivad esineda Jägala lubjakivimaardla II ploki kasutuselevõtul;

VARUL

- 4.) KMH aruandele lisatud kaardimaterjal ei ole piisav;
- 5.) KMH aruandes puudub nõuetekohane õnnetuste vältimise arengukava.

Halduskohtumenetluses peab menetlusosaline tõendama oma väiteid. Vastavasisuline nõue on sätestatud alates 01.01.2012 kehtiva HKMS § 59 lg-s 1. Kuna vastamine küsimusele selle kohta, kas keskkonnamõju hindamine on viidud läbi nõuetekohaselt või mitte, nõuab eriteadmisi, taotles apellant Tallinna Halduskohtus ekspertiisi määramist.

Tallinna Halduskohus on põhjendamatult jätnud rahuldamata apellandi taotluse ekspertiisi määramiseks. Seeläbi on Tallinna Halduskohus võtnud apellandilt võimaluse tõendada oma väidet selle kohta, et keskkonnamõju hindamise käigus on toimunud olulisi rikkumisi, eksperdiarvamusega.

2.3. On küll õige, et käesoleva kohtuasja materjalide hulgas on SA Säästva Eesti Instituut poolt koostatud eksperthinnang (vt. 27.06.2011 kaebuse lisa nr. 8) ning OÜ Hendrikson & Ko asjatundjaarvamus (vt. apellandi 09.12.2011 protsessidokumendi lisa nr. 32).

Apellandi arvates ei kõrvalda aga viimatinimetatud kaks dokumentaalset tõendit ekspertiisi teostamise vajadust.

Mis puutub SA Säästva Eesti Instituut poolt koostatud eksperthinnangusse, siis selles on käsitletud üksnes KMH aruande I köitega seonduvat. **Seega ei anna SA Säästva Eesti Instituut poolt koostatud eksperthinnang vastust küsimusele, kas KMH aruande II köite juures või KMH aruande kui terviku juures (antud juhul koosneb KMH aruanne I ja II köitest) on SA Säästva Eesti Instituut poolt esiletoodud puudused kõrvaldatud või mitte.**

Seonduvalt OÜ Hendrikson & Ko asjatundjaarvamusega omab tähtsust, et selles on analüüsitud üksnes küsimust selle kohta, kas ja millises ulatuses on KMH aruande II köites järgitud SA Säästva Eesti Instituut poolt koostatud eksperthinnangu punktis 4.5.2. toodud nelja ettepanekut. Vaadeldes aga SA Säästva Eesti Instituut eksperthinnangut tervikuna, on ilmne, et viimatinimetatud dokumendis on toodud esile tunduvalt rohkem puudusi KMH aruande II köite juures. **Apellandi arvates tuleks pöörata olulist tähelepanu SA Säästva Eesti Instituut poolt koostatud eksperthinnangu lehekülgedele 14-30, milles on toodud koondhinnang KMH menetluse läbiviimise õiguspärasusele. Kõnealuses koondhinnangus on kokku 8 küsimusele**

- 1.) kas tegevuse lõpetamisega seotud tööd (sh lammutustööd) on kirjeldatud;
- 2.) kas piirkonnas on olemasolevaid või teisi kavandatavaid tegevusi, mille mõju võib kumuleeruda kavandatava tegevuse mõjuga ning kas need teised kavandatavad tegevused on kirjeldatud;
- 3.) kas 0-alternatiiv on esitatud;
- 4.) kas alternatiivsed lahendused on reaalsed ja tegevusega seotud;

VARUL

- 5.) kas alternatiivsete võimaluste keskkonnamõju on võrreldud kavandatava tegevuse keskkonnamõjuga;
- 6.) kas tegevusega hõivatud ala ja selle lähiümbruse senist kasutust, piirkonna elanikkonda ning maakasutust on kirjeldatud;
- 7.) kas kavandatava tegevuse ning olemasolevate või teiste kavandatud tegevusliikide kumulatiivne mõju on kirjeldatud;
- 8.) kas üheselt on selge, et arendaja viib leevendusmeetmed ellu või on tegemist üksnes soovitude ja ettepanekutega

antud hinnang „e“. See tähendab, et „[i]nformatsioon on väga puudulik, selles on otsustamist takistavaid olulisi lünki ja puudusi, mille kõrvaldamine nõuab suurt tööd“. Puuduvad igasugused andmed selle kohta, kas KMH aruande II köite juures või KMH aruandes kui tervikus (I köites ja II köites kui tervikus) on SA Säästva Eesti Instituut poolt esiletoodud puudused kõrvaldatud ning millise kvaliteediga seda on tehtud.

2.4. Seega leiab apellant käesoleva apellatsioonkaebuse punktides 2.1.-2.4. toodud kokku võttes, et hinnangu andmiseks läbiviidud KMH kvaliteedi suhtes ning võimalike rikkumiste avastamiseks KMH läbiviimise käigus on hädatarvilik ekspertiisi määramine.

2.5. Apellandile jäävad mõistetamatuteks 20.03.2012 kohtuotsuse punktis 43 toodud kohtu põhjendused ekspertiisi taotluse rahuldamata jätmise osas.

Arusaamatu on halduskohtu väide selle kohta, et „[k]aebaja ei suutnud selgitada, mis ekspertiisi ta soovib“. Apellant pakkus välja Tallinna Halduskohtule küsimused, mille esitamist apellant eksperdile soovis. Samuti selgitas apellant, milleks on tema arvates ekspertiisi teostamine tarvilik.

Nõustuda ei saa Tallinna Halduskohtu väitega, nagu eeldaksid apellandi poolt välja pakutud küsimused õiguslikke hinnanguid. Lisaks sellele väärrib märkimist, et alates 01.01.2012 kehtiva HKMS § 56 lg 2 ning TsMS § 298 lg 1 teise lause kohaselt määrab eksperdile esitatavad küsimused kohus. Seega, kui Tallinna Halduskohtu arvates olid apellandi poolt väljapakutud küsimused eksperdile ebaõnnestunud, siis oleks halduskohtul olnud võimalus ise määrata kindlaks sellised küsimused, mis kohtu arvates on sobilikud.

Täiendavavalt märgib apellant, et ta ei ole kunagi loobunud ekspertiisi teostamise taotlusest. Samuti on apellant vähemalt kolmel korral – 25.10.2011 protsessidokumendis, 18.11.2011 protsessidokumendis ning 28.02.2012 toimunud kohtuistungil – esitanud vastuväite Tallinna Halduskohtu tegevuse peale seonduvalt ekspertiisi määramata jätmisega.

VARUL

2.6. Ühe põhjendusena, miks ekspertiisi pole vaja määrata, tõi käesoleva haldusasja menetlemisel Tallinna Halduskohus esile väite, et kohus olevat ise suuteline analüüsima, kas ja milliseid olulisi minetusi on aset leidnud KMH-i läbiviimisel.

Apellant mõistab 20.03.2012 kohtuotsuse motiveeriva osa punkte 42, 45 ja 46 selliselt, et nimetatud punktides on Tallinna Halduskohus ise hakanud KMH-ga seonduvat analüüsima. Leiame, et KMH läbiviimisega seonduva mõistmiseks on vajalik mitteõiguslike eriteadmiste olemasolu ning kohtul reeglina puudub selline mitteõiguslik kompetents. Viimatist seisukohta kinnitavad ka 20.03.2012 kohtuotsuse motiveeriva osa punktid 42, 45 ja 46 ise: nimetatud punktid on hehtilise ülesehitusega ning puudub selge ja jälgitav kohtu mõttekäik. Selle asemel, et analüüsida, kas KMH aruande II kõite juures on kõrvaldatud vead, millised on SA Säästva Eesti Instituut eksperthinnangus esile toodud, on Tallinna Halduskohus vaid nentunud, et „kohtuistungil ei esitatud andmeid, et KMH aruandes on vead“.

3. 20.03.2012 kohtuotsuses on Tallinna Halduskohus ebaõigesti leidnud, nagu ei oleks KMH menetluses ning 09.06.2011 korralduse väljaandmisel vastustaja oluliselt rikkunud haldusmenetluse nõudeid.

Apellant soovib viidata eelkõige järgmistele haldusmenetluse nõuete rikkumistele vastustaja poolt.

3.1. Vastustaja on haldusmenetluse nõudeid oluliselt eirates jätnud tähelepanuta tööga, et ajaliselt peale keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmist on kolmas isik sisuliselt esitanud uue kaevandamisloa väljastamise taotluse. Samuti omab tähtsust, et Vabariigi Valitsus ei ole andnud nõusolekut sellise sisuga kaevandamisloa kolmandale isikule väljastamiseks, nagu seda on otsustatud teha vastustaja 09.06.2011 korraldusega.

3.1.1. Käesoleva haldusasja kohtutoimiku V kõite lehekülgedel 27-28 on kolmanda isiku poolt 14.02.2005 esitatud maavara kaevandamise loa taotlus, millega kolmas isik on palunud väljastada kaevandamisloa lubjakivi kaevandamiseks Ruu mäeeraldisel Harju maakonnas Jõelähtme vallas. Nimetatud taotlusest nähtub, et soovitava karjääri pindalaks on 30,31 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindalaks on 9,41 ha ning kaevandamisloa soovitakse saada 25 aastaks. Väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus 01.03.2005 teade selle kohta, et kolmas isik on esitanud taotluse maavara kaevandamise loa saamiseks ehituslubja kaevandamiseks Jägala lubjakivimaardlas. Taotletava mäeeraldise teenindusmaa pindalaks oli 39,72 ha ning teenindusmaa sisse jääva karjääri pindalaks 30,31ha (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 12).

Kolmanda isiku poolt 14.02.2005 esitatud kaevandamisloa väljastamise taotluse alusel viidi ka läbi keskkonnamõju hindamine. Keskkonnamõju hindamise läbiviimisel lähtuti sellest, et karjääri pindala on 30,31 ha, mäeeraldise teenindusmaa pindala on 9,41 ha ning kaevandamisloa kehtivusajaks on 25 aastat.

VARUL

Harjumaa keskkonnateenistus kiitis 22.09.2008 kirjaga nr. 30-11-3/39869-2 keskkonnamõju hindamise aruande heaks (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 21).

3.1.2. Antud juhul on oluline, et 29.10.2008 – seega mõned päevad peale keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmist – esitas kolmas isik vastustajale seletuskirja ning kaks sisult peaaegu identset uut maavara kaevandamise loa taotlust (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisad nr. 14-16). 29.10.2008 kaaskirjas nr. 50 (vt. kohtutoimiku VI köite lk 22) on kolmas isik uusi taotlusi maavara kaevandamise loa väljastamiseks kui loa parandatud taotlus.

Seonduvalt kolmanda isiku poolt 29.10.2008 esitatud seletuskirjaga (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 14) soovib apellant viidata järgmistele aspektidele:

- seletuskirja leheküljelt 1 nähtub: „Võrreldes algse kaevandamise loa taotlusega on käesolevat, täiendatud taotlust muudetud mäeeraldise teenindusmaa suuruse osas ja punkte, mis kirjeldavad mäetööde tehnoloogiat, mäetööde arendamist, mäetööde mõju keskkonnale ja abinõusid mäetööde mõju vähendamiseks ning karjääri korrastamist“;
- seletuskirja lehekülje 8 kohaselt „[t]aotletava teenindusmaa suuruseks on 52,04ha. Teenindusmaa asub täies ulatuses riigile kuuluval metsamaal“.

Seletuskirjale oli lisatud kaks peaaegu identset maavara kaevandamise loa taotlust. Ainsaks erisuseks 29.10.2008 esitatud kaevandamise loa taotluste puhul on, et esimese taotluse puhul oli mäeeraldise teenindusmaa suurusena märgitud ära 50,04ha ning teise taotluse puhul oli mäeeraldise teenindusmaa suurusena märgitud ära 52,04ha (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisad nr. 15 ja 16).

Nimetatud seletuskirja ja kaks taotlust saades oleks vastustaja õiguseellane – Harjumaa Keskkonnateenistus – pidanud HMS §-is 6 sätestatud uurimispõhimõttest lähtudes **kõigepealt selgeks tegema, kas tegemist on kolmanda isiku poolt uue kaevandamisloa väljastamise taotluse esitamisega. Apellandi hinnangul esitas kolmas isik 29.10.2008 sisuliselt uue kaevandamisloa väljastamise taotluse, kuna kolmanda isiku enda kinnitusel muutusid 26.10.2004 esitatud kaevandamisloa väljastamise taotlusega võrreldes 1.) teenindusmaa suurus, 2.) mäetööde tehnoloogia, 3.) mäetööde mõju keskkonnale, 4.) abinõud mäetööde mõju vähendamiseks ning karjääri korrastamiseks, 5.) kaevandamisloa kehtivusaeg.** Oma vastavasisulist otsustust – kas kolmas isik esitas 29.10.2008 uue kaevandamisloa taotluse või ei teinud seda – oleks vastustaja õiguseellane pidanud ka põhjendama.

Seisukohta, et 29.10.2008 esitas kolmas isik kaevandamisloa väljastamise uue(d) taotluse(d), toetab ka tõik, et alates 01.04.2005 kehtiv MaaPS ja selle alusel antud õigusaktid ei võimalda kaevandamise loa parandatud taotluse esitamist. MaaPS-is ega selle alusel antud õigusaktides ei kasutata terminit „kaevandamisloa väljastamise taotluse parandamine“. Võimalik on üksnes kaevandamisloa muutmise

VARUL

menetlus ning vastavasisuline regulatsioon on sätestatud alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS §-is 42 ja keskkonnaministri 06.05.2005 määrusega nr. 36 kehtestatud maavara kaevandamisloa taotluse vormi, kaevandamisloa taotlusele, seletuskirjale ja graafilisele lisale esitatud täpsustatud nõuete, kaevandamisloa andmise, muutmise ja ümberregistreerimise menetlustoimingute tähtaegade ja kaevandamisloa vormi §-is 6. Kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS §-is 40 oli sätestatud kaevandamisloa tingimuste muutmise instituut. Siinjuures on oluline, et vana MaaPS § 40 lg 1 p-de 1-3 kohaselt oli võimalik kaevandamisloa tingimuste muutmise juht, kui

1.) kaevandamisloa tingimusi või õigusakte on korduvalt või jämedalt rikutud;

2.) loa taotlemisel on antud tegelikkusele mittevastavat teavet;

3.) maavara kaevandamisega on kaasnenud ettenägematud kahjulikud tagajärjed.

Kuna seadusandja on sätestanud üksnes kaevandamisloa muutmise instituudi, siis sellest järeldub, et muuta saab kaevandamisloa üksnes peale sellise loa väljastamist. Järelikult kaevandamisloa väljastamise taotluse muutmise võimalik olla ei saa. Viimatist seisukohta kinnitab ka tõik, et HMS-is samuti ei ole sätestatud haldusorganile esitatava taotluse muutmise regulatsiooni.

Teiseks oleks pidanud vastustaja õiguseellane lahendada küsimuse selle kohta, **kas kolmanda isiku poolt 29.10.2008 esitatud dokumentidest lähtudes on tarvilik uue keskkonnamõju hindamise läbiviimine. Selgitavalt olgu märgitud, et olemasoleva keskkonnamõju hindamise aruande oli vastustaja õiguseellane 22.09.2008 – seega veidi rohkem kui kuu aega enne kolmanda isiku poolt 29.10.2008 taotluse esitamist – oma kirjaga nr. 30-11-3/39869-2 heaks kiitnud** (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 21). Oma vastavasisulist otsustust – kas nõuda uue keskkonnamõju hindamise läbiviimist – oleks vastustaja õiguseellane pidanud ka põhjendada.

Apellant on seisukohal, et olukorras, kus kolmas isik avaldas soovi muuta 1.) mäeeraldise teenindusmaa suurust, 2.) mäetööde tehnoloogiat, 3.) mäetööde mõju keskkonnale, 4.) abinõusid mäetööde mõju vähendamiseks ning karjääri korrastamiseks, 5.) pikendada taotletava kaevandamisloa kehtivusaega 5 aasta võrra, oleks olnud hädatarvilik uue keskkonnamõju hindamise läbiviimine. Seda põhjusel, et eelmises lauses nimetatud komponentide muutmise võib suure tõenäosusega tuua kaasa muutusi kaevandamisega põhjustatavas keskkonnamõjus (kas kahjulike tagajärgede ohu suurenemise või vähenemise või samaaegselt mõningate kahjulike tagajärgede ohu suurenemise ning mõningate vähenemise). Uue keskkonnamõju hindamise läbiviimise kasuks räägib ka tõik, et keskkonnamõju hindamise menetluse näol on tegemist avatud menetlusega (vt. KeHJS §-id 16 ja 17) ning kui muutuvad keskkonnamõju mõjutada võivad faktorid (näiteks muudetakse kaevandamise tehnoloogiat), esineb tõenäoliselt oluline avalik huvi selliste muudatuste ja nendega kaasnevate mõjude avaliku läbiarutamise vastu.

Kolmandaks oleks vastustaja õiguseellane pidanud selgitama välja, kas kolmanda isiku sooviks on, et mäeeraldise ja selle teenindusmaa suuruseks kokku on 50,04ha või 52,04ha. Käesoleval juhul

VARUL

puuduvad aga igasugused andmed selle kohta, et vastustaja oleks välja selgitanud, kui suurt teenindusmaad ja selle sisse jäävat mäeeraldist kolmas isik saada soovib.

Veelgi enam, kaevandamisloa väljastamise taotluse haldusmenetlusest nähtub, et paralleelselt on vastustaja menetlenud nii kolmanda isiku seda taotlust, kus oli märgitud mäeeraldise teenindusmaa suuruseks 50,04ha kui ka seda taotlust, kus oli märgitud mäeeraldise teenindusmaa suuruseks 52,04ha. Apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisaks nr. 17 on Jõelähtme Vallavalitsuse 28.01.2009 kiri nr. 19-2/3721-2, millest nähtub, et vastustaja õiguseellane on pöördunud Jõelähtme Vallavalitsuse poole seonduvalt kolmanda isiku sooviga, et taotletava mäeeraldise teenindusmaa suuruseks oleks **50,04 ha**. Seevastu vastustaja 28.11.2011 protsessidokumendile lisatud Eesti Maavarade Komisjoni 01.11.2009 istungi protokollilisest otsusest nr. 10-229 ilmneb, et vastustaja on pöördunud Eesti Maavarade Komisjoni poole seonduvalt kolmanda isiku sooviga, et taotletava mäeeraldise teenindusmaa suuruseks oleks **52,04 ha**. Samuti nähtub appellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisaks nr. 19 olevast Vabariigi Valitsuse 29.07.2010 korraldusest nr. 302, et taotletava mäeeraldise teenindusmaa suuruseks on **50,04 ha**. Segadused seonduvalt mäeeraldise teenindusmaa suurusega jätkusid ka 09.06.2011 korralduses. Nii nähtus kõnealuse korralduse leheküljelt 1, et kolmas isik taotleb mäeeraldise teenindusmaa suuruseks **50,04 ha**, kuid sama korralduse resolutsiooni punktis 3.5. määrati mäeeraldise teenindusmaa pindalaks **52,04 ha. Erineva suurusega – kas 50,04 ha või 52,04 ha – mäeeraldise teenindusmaa kajastamine erinevates taotlustes (peame silmas Jõelähtme Vallavalitsusele esitatud taotlust, Eesti Maavarade Komisjonile esitatud taotlust, Vabariigi Valitsusele esitatud taotlust) ning ka 09.06.2011 korralduses viitab appellandi arvates üheselt sellele, et ka vastustaja ise ei saanud aru, kumba kolmanda isiku poolt 29.10.2008 esitatud kaevandamisloa väljastamise taotlust vastustaja menetleb.**

3.1.3. 09.06.2011 korralduses sisaldunud vastuolu seonduvalt mäeeraldise teenindusmaa suurusega – kas 50,04 ha, nagu oli märgitud 09.06.2011 korralduse leheküljel 1 või 52,04 ha, nagu oli märgitud 09.06.2011 korralduse leheküljel 7 resolutsiooni punktis 3.5. – kõrvaldas vastustaja 30.11.2011. Nimelt andis vastustaja 30.11.2011 välja korralduse nr. 1-15/11/913, mille resolutsiooni punktiga 1 muudeti 09.06.2011 korralduse esimese lehekülje 5 lõiku ning sätestati, et kolmas isik on taotlenud mäeeraldise teenindusmaad suurusega 52,04 ha (vt. vastustaja 01.12.2011 protsessidokumendi lisa nr. 1).

Siinjuures omavad aga tähtsust järgmised tahud kaevandamisloa väljastamise menetluses. Nimelt nähtub kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS § 29 lg 2 p-st 5, et kohaliku omavalitsuse vastuseisu korral oli kaevandamisloa väljastamine võimalik vaid Vabariigi Valitsuse nõusolekul. Samuti on sätestatud alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS § 28 lg-s 3 ja § 34 lg-s 2, et kaevandamisloa väljastamise taotlusest tuleb informeerida kohalikku omavalitsust ning kohaliku omavalitsuse vastuseisu korral on kaevandamisloa väljastamine võimalik vaid Vabariigi Valitsuse nõusolekul. Seega nähtub kuni

VARUL

31.03.2005 kehtinud MaaPS-ist ja ka alates 01.05.2005 kehtivast MaaPS-ist, et kaevandamisloa väljastamise taotlusest tuleb informeerida kohalikku omavalitsust ja küsida viimase seisukohta kaevandamisloa väljastamise küsimuses ning kohaliku omavalitsuse vastuseisu korral on kaevandamisloa väljastamine võimalik vaid Vabariigi Valitsuse nõusolekul.

Antud juhul omab tähtsust Jõelähtme Vallavalitsuse 28.01.2009 kiri nr. 19-2/3721-3 Harjumaa Keskkonnateenistusele, millest nähtub, et vastustaja õiguseellane on küsinud Jõelähtme Vallavalitsusel seisukohta kaevandamisloa väljastamiseks mäeeraldise suhtes, mille teenindusmaa suuruseks on 50,04 ha (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 17). **Seega ei ole vastustaja küsinud Jõelähtme Vallavalitsuselt seisukohta kaevandamisloa väljastamiseks mäeeraldise suhtes, mille teenindusmaa suuruseks on 52,04 ha (arvamust on küsitud mäeeraldise teenindusmaaga 50,04 ha suhtes). Samas nähtub vastustaja 09.06.2011 korraldusest koosmõjus 30.11.2011 korraldusega nr. 1-15/11/913, et kaevandamisluba on otsustatud väljastada mäeeraldisele, mille teenindusmaa suuruseks on 52,04 ha.**

Kuna Jõelähtme Vallavalitsus keeldus nõusoleku andmisest kaevandamisloa väljastamisest kolmandale isikule (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 17), siis pöörduti nõusoleku saamiseks kaevandamisloa väljastamiseks Vabariigi Valitsuse poole. 29.07.2010 andis Vabariigi Valitsus välja korralduse nr. 302, millega nõustuti kolmandale isikule kaevandamisloa andmisega lubjakivi kaevandamiseks Jägala karjääris (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 19). Seejuures nähtub Vabariigi Valitsuse nõusolekust, et Vabariigi Valitsuse poole pöörduti nõusoleku saamiseks kaevandamisloa väljastamiseks mäeeraldisele, mille teenindusmaa suuruseks on 50,04 ha. **Seega ei ole Vabariigi Valitsuse poole pöördutud nõusoleku saamiseks kaevandamisloa väljastamiseks mäeeraldisele, mille teenindusmaa suuruseks on 52,04 ha ning Vabariigi Valitsus ei ole kunagi ka viimatinimetatud nõusolekut andnud. (Vabariigi Valitsuse poole on pöördutud seonduvalt mäeeraldise teenindusmaaga 50,04 ha suhtes). Samas nähtub vastustaja 09.06.2011 korraldusest koosmõjus 30.11.2011 korraldusega nr. 1-15/11/913, et kaevandamisluba on otsustatud väljastada mäeeraldisele, mille teenindusmaa suuruseks on 52,04 ha.**

Apellandi arvates on olukord, kus Jõelähtme Vallavalitsus ega Vabariigi Valitsus ei ole avaldanud oma seisukohtasid kaevandamisloa väljastamiseks mäeeraldise suhtes, mille teenindusmaa suuruseks on 52,04 ha, vaadeldav haldusmenetluse olulise rikkumisena. Ka see rikkumine peaks tooma kaasa 09.06.2011 korralduse tühistamise.

3.2. 09.06.2011 korraldus on olulises ulatuses motiveerimata

3.2.1. Apellant soovib eelkõige tuua esile järgmised olulised motivatsiooni puudumisega seonduvad vead vastustaja 09.06.2011 korralduses.

VARUL

Esiteks, arusaamatuks jääb, miks pidas vastustaja lubatavaks seda, et ajaliselt peale keskkonnamõju hindamise lõpetamist ning keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmist esitas kolmas isik 29.10.2009 seletuskirja ning maavara kaevandamise loa kaks uut taotlust, millega suurendati kolmanda isiku poolt mäeeraldise teenindusmaa soovitatavat suurust kas 10,32ha või 12,32ha võrra ning avaldati soovi muuta mäetööde tehnoloogiat, mäetööde mõju keskkonnale, abinõusid mäetööde mõju vähendamiseks ning karjääri korrastamiseks

Ainus põhjendus, miks pidas vastustaja selliste uute taotluste esitamist lubatavaks, sisaldub 09.06.2011 korralduse leheküljel 1 ja kõlab järgmiselt: „29.10.2008.a kirjaga nr 50 on OÜ Vao Paas esitanud parandatud maavara kaevandamise loa taotluse tulenevalt Harjumaa keskkonnateenistuse 22.09.2008 . a kirjast nr 30-11-3/39869-2.“

Vastustaja viimatitsiteeritud selgitusest võiks jääda mulje, nagu sisaldunuks Harjumaa Keskkonnateenistuse 22.09.2008 a kirjas nr 30-11-3/39869-2 mingisugused olulised seisukohad ja ettepanekud seonduvalt Jägala lubjakivi mäeeraldise teenindusmaa suurusega. **Tuleb rõhutada, et selline mulje on täiesti ebaõige.** Vastustaja õiguseellase 22.09.2008 a kirjaga nr 30-11-3/39869-2 kiideti Jägala lubjakivi maardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva kaevandamise keskkonnamõju hindamise aruanne heaks (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 21). **Vastustaja õiguseellase 22.09.2008.a. kirjas ei sisaldunud mitte mingisuguseid ettepanekuid ega soovitusi mäeeraldise teenindusmaa oluliseks suurendamiseks.**

Seega on vastustaja 09.06.2011 korralduse leheküljel 1 sisalduv põhjendus selle kohta, miks 29.10.2008 kolmas isik esitas kaks uut maavara kaevandamise loa taotlust, ilmselgelt eksitav. **Apellandi arvates on otseses vastuolus hea halduse põhimõttega selline olukord, kus haldusorgan hakkab haldusaktis esitama eksitavaid valemiteid, nagu käesoleval juhul on juhtunud.**

Teiseks, vastustaja 09.06.2011 korralduse resolutsiooni punkti 3.8. kohaselt on maavara kaevandamise loa kehtivusajaks 30 aastat. Seevastu keskkonnamõju hindamise aruandest (vt. näiteks aruande I köite lk 94 ning II köite lk 3) ilmneb, et keskkonnamõju hindamise puhul on lähtutud sellest, et kaevandamisluba kehtib 25 aastat.

KeHJS § 24 lg-st 2 küll ilmneb, et tegevusloa andja võib tegevusloa andmisel keskkonnamõju hindamise tulemusi ka mitte arvestada, kuid nende tulemuste mitteamvestamist tuleb tegevusloa andmise otsuses motiveeritult põhjendada. Käesoleval juhul puuduvad vastustaja 09.06.2011 korralduses igasugused põhjendused selle kohta

- a.) miks tuleb kolmandale isikule väljastada maavara kaevandamise luba kehtivusajaga 30 aastat ning

VARUL

b.) miks ei ole tarvilik uue keskkonnamõju hindamise teostamine või olemasoleva keskkonnamõju hindamise täiendamine, kui maavara kaevandamise loa kehtivustähtaeg pikeneb 5 aasta võrra.

Kolmandaks, 09.06.2011 korralduse lehekülgedel 5 ja 6 on viidatud apellandi 02.03.2011 e-kirjale ning 20.05.2011 kirjale, milles apellant esitas oma seisukohad seonduvalt kaevandamisloa eelnõuga (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisad nr. 22 ja 23). Samas on vastustaja jätnud 09.06.2011 korralduses apellandi poolt eelnimetatud kirjades esitatud väited analüüsimate ja põhjendamata, miks apellandi väidetega ei ole võimalik nõustuda. Vastustaja oleks pidanud neid vastuväiteid väga põhjalikult analüüsima ja haldusaktis nende vastuväidetega nõustumist või mittenõustumist motiveerima. Seda põhjusel, et vastustaja pidi olema teadlik sellest, et Ruu küla elanikud, kes on koondunud MTÜ-sse Ruu küla heakorra selts, on olnud aktiivselt vastu kaevanduse rajamisele algusest peale.

Neljandaks, Riigikohus on korduvalt asunud seisukohale, et haldusakti motivatsiooni ei ole võimalik muuta ega täiendada kohtumenetluse ajal. Riigikohtu vastavasisulised suunised nähtuvad näiteks järgmistes haldusajades tehtud kohtulahenditest: 3-3-1-66-03 punktid 20 ja 23, 3-3-1-93-06 punkt 16, 3-3-1-57-07 punkt 18, 3-3-1-62-07 punkt 16, 3-3-1-49-08 punkt 11.

Seetõttu ei saa pidada asjassepuutuvateks vastustaja poolt käesoleva kohtumenetluse käigus antud selgitusi seonduvalt kolmanda isiku 29.10.2008 kaevandamisloa väljastamise taotlustega ning seletuskirjaga. Nii näiteks on vastustaja selgitanud 28.02.2012 kohtuistungil, et mäeeraldise teenindusmaa oluline suurendamine 9,41 ha-lt 14.02.2005 esitatud kaevandamisloa väljastamise taotluses 21,73 ha-le 29.10.2008 esitatud kaevandamisloa väljastamise taotluses lähtuvat KMH aruande I köite leheküljel 29 punkti 6.2.5. ülevalt kuuendas lõigus esiletoodust („Tolmu ja müra leviku tõkestamiseks mäeeraldise territooriumilt on soovitatav mäeeraldise ümber, seespool või väljaspool piiri säilitada olemasolev mets, võimalusel vähemalt 50-100 meetri laiuselt. Arendajal on võimalik taotleda juurde teenindusmaad, mis tagab antud ala piires metsa säilimise.“). Analüüsimate siinjuures lähemalt, kas KMH aruandes võib üldse vastavasisulisi soovitusi anda (apellandi arvates ei saa soovitus on umbmäärane [selgitamata on jäetud, kui palju teenindusmaad tuleks juurde taotleda], täielikult on jäetud analüüsimate, millist sotsiaalmajanduslikku mõju avaldab ümbruskonnale mäeeraldise teenindusmaa suurendamine 9,41 ha-lt 21,73 ha-le), **ei ole apellandi arvates vastavasisuliste haldusakti täiendavate põhjenduste esitamine kohtumenetluse käigus õiguslikult võimalik. Vastustaja poolt kohtumenetluse käigus vastustaja poolt esitatud 09.06.2011 korralduse täiendav motivatsioon tuleks jätta arvesse võtmata.**

3.2.2. Seonduvalt haldusakti motiveerimise nõudega on Riigikohtu halduskolleegium andnud järgmised suunised:

VARUL

- 14.10.2003 haldusasjas nr. 3-3-1-54-03 on selgitatud: „Kirjaliku motiveerimise eesmärk ei ole ainult tagantjärele otsuse kontrollimine, vaid ka haldusorgani enesekontrolli tagamine. Just kaalutusotsuse tegemisel sunnib kirjaliku põhjendamise nõue haldusorganit otsuse positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning tehtavat valikut põhjalikumalt läbi mõtlema“;
- 28.10.2003 haldusasjas nr. 3-3-1-66-03 tehtud kohtuotsuse punktist 18 nähtub: „Vastavalt Riigikohtu halduskolleegiumi praktikas korduvalt väljendatud seisukohale (vt näiteks Riigikohtu halduskolleegiumi 22. mai 2000. a otsus haldusasjas nr 3-3-1-14-00, - RT III 2000, 14, 151) on haldusakti motiveerimine abinõu selleks, et isik, kellele on haldusakt adresseeritud, saaks aru, kas tema õigusi on kitsendatud seaduslikult, ja vajadusel oma õigusi kaitsta. Samuti võimaldab haldusakti motiveerimine akti seaduslikkust kontrollival asutusel, sealhulgas kohtul, otsustada, kas haldusakt on seaduslik. Samuti sunnib motiveerimise nõue haldusorganit oma kaalutusotsust põhjalikumalt läbi mõtlema. Seda seisukohta rõhutas Riigikohtu halduskolleegium ka 14. oktoobri 2003. a otsuses haldusasjas nr 3-3-1-54-03.
- 10.11.2009 haldusasjas nr. 3-3-1-84-08 tehtud kohtuotsuse punktis 14 on märgitud: „Riigikohus on korduvalt osutanud sellele, et akti motiveerimine on esmalt vajalik akti materiaalse õiguspärasuse kontrollimiseks. HMS §-dest 54 ja 56 tuleneb üldine akti motiveerimise kohustus, mis hõlmab akti andmise õigusliku ja faktilise aluse esitamist“.

Seega on haldusakti motiveerimise kohustus haldusmenetluses kehtiv oluline põhimõte. Muuhulgas aitab haldusaktis sisalduv motivatsioon haldusakti vaidlustada soovival isikul otsustada, milliseid vastuväiteid esitada ja kuidas oma õigusi kaitsta. Kui haldusaktis motivatsiooni ei sisaldu, siis ei ole ka haldusakti vaidlustada soovival isikul võimalik täies mahus realiseerida oma põhiseaduslikku kaebeõigust, kuna on teadmata, millistest kaalutlustest on haldusorgan lähtunud ning kuidas saab neid kaalutlusi ümber lükata.

Käesoleval juhul on vastustaja 09.06.2011 korralduses jätnud põhjendamata

- a.) miks menetles vastustaja kolmanda isiku poolt peale keskkonnamõju hindamise lõpuleviimist esitatud sisu poolest oluliselt erinevaid maavara kaevandamise loa taotlusi, viimata seejuures läbi uut keskkonnamõju hindamist;**
- b.) miks apellandi poolt kaevandamisloa väljastamise menetluse käigus esitatud vastuväited ei ole asjakohased ning miks neid vastuväiteid ei tule arvestada.**

Leiame, et viimatikirjeldatud minetused toovad kaasa 09.06.2011 korralduse tühistamise.

3.3. Keskkonnamõju hindamise menetluse ning kaevandamisloa väljastamise menetluse kestel on aset leidnud olulised menetlusõiguslikud rikkumised

3.3.1. Seonduvalt keskkonnamõju hindamise menetluse kestel toimunud oluliste menetlusõiguslike rikkumistega soovib apellant tuua esile järgmist.

VARUL

Esiteks, 09.06.2011 korralduse lehekülje 2 algusest nähtub, et KMH jättis ülemäära palju ruumi kahtlusteks, „mistõttu teostas Sihtasutus Säästva Eesti Instituut KMH aruande kvaliteedi hindamise ekspertiisi. Ekspertiisist nähtub, et KMH on tehtud menetluse ajal kehtinud nõuete kohaselt ning õiguspäraselt, kuid tehti ettepanek täiendada KMH aruannet alternatiivide kaalumise, samuti seire- ja korrastamisnõuete ning Jägala lubjakivimaardla II ploki võimaliku kasutuselevõtu mõjuga. Täiendatud aruande avalik arutelu toimus 08.05.2007.a Jõelähtme rahvamajas.“

Seega ilmneb viimatitsiteeritud tekstist, et kõigepealt koostati KMH, seejärel teostas SA Säästva Eesti Instituut KMH ekspertiisi, KMH-d täiendati ning täiendatud KMH aruande avalik arutelu toimus 08.05.2007.

Antud juhul on oluline, et 08.05.2007 toimunud avaliku arutelu ajaks ei olnud võimalik KMH aruannet viia kooskõlla SA Säästva Eesti Instituut poolt koostatud ekspertiisiga. Seda põhjusel, et SA Säästva Eesti Instituut ekspertiis valmis alles 2008 juunis (vt. 27.06.2011 kaebuse lisa nr. 8).

Teiseks, vastustaja õiguseellase – Harju Keskkonnateenistuse – 16.06.2008 kirjaga nr. 30-11-3/18983-17 (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 24) jäeti KMH aruande I köide heaks kiitmata. Oma viimase seisukoha põhjendamiseks tõi vastustaja muuhulgas esile, et „[p]uudub karjääri rajamise ja toimimisega ning hilisema sulgemisega kaasneva sotsiaal-majandusliku mõju analüüs nii Jõelähtme vallas kui karjäärist mõjutatud külades“. Samuti leidis vastustaja, et „KMH aruandes on vaja esitada karjääri korrastamise põhimõtteline kava. Karjääri sulgemise ja korrastamise käigus peavad KMH ekspert ja arendaja eelnevalt välja selgitama, millisena soovivad Jõelähtme Vallavalitsus ja kohalikud elanikud karjääriala näha pärast karjääri tegevuse lõppu ja siis koostama asjakohase ajakava.“ Samuti leidis vastustaja oma 16.06.2008 kirjas, et peale KMH aruande täiendamist tuleb see uuesti avalikustada. Arvestades vastustaja õiguseellase 16.06.2008 kirja nr. 30-11-3/18983-17 sarnasust SA Säästva Eesti Instituut 03.06.2008 eksperthinnangule on apellandi arvates ilmne, et vastustaja on 16.06.2008 kirja koostamisel lähtunud SA Säästva Eesti Instituut hinnangus toodud seisukohtadest ja soovitustest.

27.08.2008 valmis KMH aruande II köide (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 13).

Seonduvalt KMH aruande II köitega omab tähtsust, et selles on täielikult jäetud käsitlemata karjääri rajamisega ja toimimisega ning hilisema sulgemisega kaasneva sotsiaal-majandusliku mõju analüüs nii Jõelähtme vallas kui karjäärist mõjutatud külades. Veelgi enam, KMH aruande II köites isegi mitte ei mainita sotsiaal-majanduslike mõjude mõistet. Selliselt toimides on KMH aruande II köite puhul eiratud SA Säästva Eesti Instituut hinnangut ning vastustaja 16.06.2008 kirjas nr. 30-11-3/18983-17 avaldatud arvamust selle kohta, et KMH sotsiaal-majanduslik analüüs on puudulik. Samuti on apellant seisukohal, et KMH aruande II köites ei ole esitatud alternatiivide tervikkäsitlusi, vaid tegemist on jätkuvalt üksnes tehnoloogiate ja tegevuste terviklahendustega. Samuti leiab apellant, et KMH

VARUL

aruande II köites jätkuvalt ei ole toodud välja kriteeriume ja läviväärtusi, millal tuleb rakendada leevendusmeetmeid, vaid on piiratud üksnes üldiste soovitustega.

Selgitamaks välja, kas ja millises ulatuses on KMH aruande II köites arvestatud SA Säästva Eesti Instituut hinnangu punktis 4.5.2. toodud ettepanekutega, tellis apellant OÜ-lt Hendrikson & Ko asjatundjaarvamuse (vt. apellandi 09.12.2011 protsessidokumendi lisa nr. 32). OÜ Hendrikson & Ko asjatundjaarvamuse leheküljel 5 on leitud, et KMH aruande II köitest „ei selgu üheselt järgmised ettepanekus mainitud aspektid:

- o millisena soovivad Jõelähtme Vallavalitsus ja kohalikud elanikud karjääriala näha pärast karjääri tegevuse lõppu;
- o kuidas alternatiivsed lahendused sõltuvad korrastamise sisust, ulatusest ja asukohast;
- o millised on eelised ja puudused, kui korrastamine toimub etappide kaupa;
- o puudub konkreetne aja- ja tegevuskava.“

OÜ Hendrikson & Ko asjatundjaarvamuse leheküljel 6 on leitud, et KMH aruande II köites „ei ole hinnatud Jägala lubjakivimaardla II ploki kasutuselevõttust tulenevat mõju ... Võrreldavate terviklahenduste puhul ei ole aruandes kaalutud variante, mille puhul plokk II võetakse kasutusele või ei võeta kasutusele.“ **Seega ilmneb OÜ Hendrikson & Ko asjatundjaarvamusest, et KMH aruande II köite juures ei ole täiel määral lähtunud SA Säästva Eesti Instituut hinnangu punktis 4.5.2. toodud ettepanekutest.**

Eeltoodud arvestades on tähelepanuväärne, et vastustaja õiguseellase 22.09.2008 kirjaga nr. 30-11-3/39869-2 (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 21) kiideti KMH aruanne heaks. Seejuures on vastustaja õiguseellase 22.09.2008 kirjas täielikult jäetud analüüsimata, kas KMH aruande II köitega on kõrvaldatud I köite juures esinenud olulised puudused, millele viidati nii SA Säästva Eesti Instituut 03.06.2008 eksperthinnangus kui ka vastustaja õiguseellase 16.06.2008 kirjas nr. 30-11-3/18983-17.

Eraldi soovib apellant viidata järgmisele vastuolule vastustaja seisukohtades. Vastustaja õiguseellase 22.09.2008 kirja nr. 30-11-3/39869-2 leheküljel 4 on tühistatud vastustaja õiguseellase 16.06.2008 kirjas sisaldunud KMH aruande täiendava avaliku väljapaneku ja arutelu nõue. Viimatist otsustust on vastustaja õiguseellane põhjendanud sellega, et kuna KMH aruande II köite „kokkuvõtvast osas esitatud andmed, hinnangud ja järeldused on peaaegjalikult identsed põhjaruandes esitatuga ja uusi olulisi asjaolusid ei selgunud, siis uue avalikustamise teostamine ei ole põhjendatud.“ **Seega on vastustaja õiguseellane 22.09.2008 kirjas ise möönnud, et KMH aruande II köide sama aruande esimese köitega võrreldes midagi uut ei sisalda.**

Kolmandaks, nähtuvalt vastustaja 16.06.2008 kirjast nr. 30-11-3/18983-17, jäeti KMH aruanne heaks kiitmata KeHJS § 22 lg 3 p-de 3 ja 5 alusel (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 24). See on põhjustel, et aruanne ei vasta KeHJS §-is 20 keskkonnamõju hindamise aruandes sätestatud

VARUL

nõuetele ning aruanne ei ole asjakohane ja piisav tegevusloa andmiseks. Siinjuures on oluline, et KeHJS § 22 lg 5 p 2 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmata jätmisel aruanne uuest avalikustada vastavalt KeHJS §-des 16 ja 17 sätestatule. Tingituna KeHJS § 22 lg 5 p 2 regulatsioonist oli ka vastustaja 16.06.2008 kirja nr. 30-11-3/18983-17 leheküljel 3 sätestatud nõue, et KMH aruanne tuleb peale parandamist uuesti avalikustada.

Vastustaja 22.09.2008 kirjaga nr. 30-11-3/39869-2 (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 21) otsustati KMH aruanne heaks kiita. Väga tähelepanuväärne on aga viimatinimetatud kirja lehekülje 4 ülevalt teine lõik, millega vastustaja tühistas 16.06.2008 kirjas nr. 30-11-3/18983-17 sisalduva nõude korraldada KMH aruande uus avalikustamine. **Tuleb rõhutada, et uue KMH aruande avalikustamise nõue, kui aruanne on jäetud heaks kiitmata, on üheselt sätestatud KeHJS § 22 lg 5 p 2. Seejuures ei anna KeHJS haldusorganile võimalust otsustada heakskiitmata jäetud ning täiendatud KMH aruanne avalikustamata jätta. Seega rikkus vastustaja oma 22.09.2008 kirjaga nr. 30-11-3/39869-2, vabastades kolmanda isiku KMH parandatud aruande avalikustamise kohustusest, otseselt KeHJS § 22 lg 5 p 2 nõudeid. Vastustajale oli teada apellandi, Ruu küla elanike ning Jõelähtme valla vastuseis kaevanduse rajamisele ning see võib olla ka põhjuseks, miks otsustas vastustaja teadlikult rikkuda seadust.**

3.3.2. Seonduvalt 09.06.2011 korralduse väljaandmise menetluse käigus asetleidnud menetlusnormide rikkumisega soovib apellant viidata järgnevale.

09.06.2011 korralduse lehekülgedelt 5 ja 6 ilmneb, et seonduvalt kaevandamisloa väljaandmise korraldusega toimus 31.01.2011 Jõelähtme vallamajas avalik istung. 26.04.2011 küsis vastustaja kolmandalt isikult, Jõelähtme Vallavalitsuselt ning apellandilt arvamust ja vastuväiteid kaevandamisloa väljastamise eelnõu suhtes. Seega ilmneb 09.06.2011 korraldusest, et kõigepealt leidis aset avalik istung ning seejärel (umbes 3 kuud hiljem) saadeti välja kaevandamisloa väljastamise eelnõu ning paluti esitada seonduvalt sellega oma seisukohad.

Vaidlus puudub selles, et maavara kaevandamise loa väljastamise menetlus toimub avatud menetlusena. HMS § 47 järgi peab haldusorgan kõigepealt teatama avatud menetluse algusest. Nähtuvalt HMS § 48 lg-st 1 pannakse avatud menetluse korral kõigepealt välja taotlus õigusakti andmiseks ja õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga. HMS § 49 lg-de 1 ja 2 kohaselt määrab haldusorgan väljapandud eelnõu suhtes ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaja, mis ei või olla lühem kui 2 nädalat, ning kõikidel huvitatud isikutel on õigus esitada eelnõu suhtes oma ettepanekuid ja vastuväiteid. Pärast õigusakti eelnõu avaliku väljapaneku lõppemist korraldatakse HMS § 50 nõudeid järgides avalik istung.

VARUL

09.06.2011 korraldusest nähtub, et antud juhul on toimitud vastupidiselt. Kõigepealt on korraldatud 2011 jaanuaris avalik istung. Seejuures puuduvad igasugused andmed selle kohta, et enne avaliku istungi toimumist oleks maavara kaevandamise loa väljastamise eelnõu pandud avalikult välja. Peale avaliku istungi toimumist koostas vastustaja 09.06.2011 korralduse eelnõu ning saatis selle 09.05.2011 e-kirja teel kolmandale isikule, Jõelähtme Vallavalitsusele ning apellandile (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 25). Kuigi Jõelähtme Vallavalitsus ning apellant esitasid 09.05.2011 e-kirja teel saadud kaevandamisloa väljastamise eelnõu osas oma vastuväited ning HMS §-de 47-50 ülesehitust arvestades oleks pidanud vastuväidete esitamisele järgnema avalik istung, siis sellist istungit enam ei toimunud. Samuti puuduvad igasugused andmed selle kohta, et vastustaja 09.05.2011 e-kirjale lisatud maavara kaevandamise loa väljastamise eelnõu oleks üldse avalikult välja pandud HMS §-i 48 mõttes.

3.4. Vastustaja oleks pidanud kolmanda isiku kaevandamisloa väljastamise taotluse menetlemisel kohaldama kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS-i ning kaevandamisloa väljastamine oleks olnud võimalik üksnes tähtajaga kuni 10 aastat

3.4.1. Jägala maardla näol on tegemist kohaliku tähtsusega maardlaga. Viimatinimetatud asjaolu nähtub muuhulgas kolmanda isiku poolt 14.02.2005 esitatud kaevandamisloa väljastamise taotlusest (vt. käesoleva haldusasja kohtutoimiku V köite leheküljed 27-28).

3.4.2. 14.02.2005, kui kolmas isik esitas kaevandamisloa väljastamise taotluse, kehtis vana MaaPS. Antud juhul on olulise tähtsusega vana MaaPS-i § 31 lg 1, mille kohaselt oli võimalik kohaliku tähtsusega maardla puhul väljastada kaevandamisloa **kuni 10 aastaks**. Seega, kui kaevandamisloa väljastamine lubjakivi kaevandamiseks Jägala lubjakivi mäeeraldisel oleks toimunud vana, kuni 31.03.2005, kehtinud MaaPS-i alusel, siis oleks olnud võimalik kolmandale isikule väljastada kaevandamisloa kehtivusega kuni 10 aastat.

Käesoleval juhul on vastustaja otsustanud väljastada kaevandamisloa kolmandale isikule 09.06.2011 korraldusega, seega alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS-i alusel. Seetõttu tõstatub küsimus, millise kehtivusajaga oli vastustajal õiguslikult võimalik väljastada kolmandale isikule kaevandamisloa lubjakivi kaevandamiseks kohaliku tähtsusega Jägala lubjakivi maardlas olukorras, kus a.) taotlus kaevandamisloa väljastamiseks on esitatud vana MaaPS-i kehtivuse ajal (14.02.2005) ning b.) kaevandamisloa on otsustatud väljastada uue MaaPS-i kehtivuse ajal (09.06.2011).

Viimatilesele küsimusele vastamisel omavad olulist tähtsust alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS § 75 lg-d 2 ja 3. Alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS § 75 lg-s 2 on sätestatud, et enne käesoleva seaduse jõustumist menetlusse võetud üldgeoloogilise uurimistöo loa, uuringuloa ning maavara ja maa-ainese kaevandamisloa taotlustele, maavara kasutuslubade ja maavara ajutiste kasutuslubade ümbervormistamise taotlustele kohaldatakse menetlusse võtmise ajal kehtinud õigusnorme. Sama paragrahvi lõikest 3 nähtub, et enne käesoleva seaduse jõustumist menetlusse võetud maa-ainese

VARUL

kaevandamisloa taotluse alusel antakse maavaravaru kaevandamisloa kaesolevas seaduses sätestatu kohaselt. **Seega järeldeb alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS § 75 lg-dest 2 ja 3, et**

- 1.) ajalisel enne 01.04.2005 esitatud maa-ainese kaevandamisloa väljastamise taotluse menetlemine toimub vana MaaPS-i alusel, kuid sellise taotluse alusel otsustatakse maavaravaru kaevandamisloa andmine alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS-i alusel;
- 2.) ajalisel enne 01.04.2005 esitatud maavara kaevandamisloa väljastamise taotluse menetlemine toimub vana MaaPS-i alusel ning ajalisel enne 01.04.2005 esitatud maavara kaevandamisloa taotluste alusel kaevandamislubade väljastamise otsustamine toimub samuti vana MaaPS-i alusel.

Otsustamaks, kas ajalisel enne 01.04.2005 esitatud kaevandamisloa taotluse alusel tuleb kaevandamisloa väljastada kuni 30.03.2005 kehtinud MaaPS-i alusel või alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS-i alusel, omab tähtsust, kas on esitatud kaevandamisloa taotlus maa-ainese või maavara kaevandamiseks. Ajalisel enne 01.04.2005 esitatud maa-ainese kaevandamisloa taotluse alusel kaevandamisloa väljastamine toimub alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS-i kohaselt. Ajalisel enne 01.04.2005 esitatud maavara kaevandamisloa taotluste alusel kaevandamisloa väljastamine toimub kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS-i alusel.

3.4.3. Alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS-i § 75 lg 3 regulatsioon (mille kohaselt toimub erandlikult enne 01.04.2005 esitatud maa-ainese kaevandamisloa väljastamise taotluse alusel maavara kaevandamisloa väljastamine alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS-i alusel) on seletatav asjaoluga, et kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS-is eristati maavara ja maa-ainest ning nähti ette eraldi menetlused maavara kaevandamisloa väljastamiseks ja maa-ainese kaevandamisloa väljastamiseks.

Tulenevalt kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS § 4 lg 2 kohaselt olid maavaradeks dolomiidi, fosforiidi, järvelubja, järvemuda, kristalliinse ehituskivi, kruusa, liiva, lubjakivi, meremuda, põlevkivi, savi ja turba lasund, mis on arvele võetud riiklikus registris. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt oli maa-aineseks kivim või stend, mis ei ole maavarana arvele võetud. **Seega eristas kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS maavara ja maa-ainest eelkõige selle alusel, kas vastav kivim või setend oli riiklikus registris maavarana arvele võetud või mitte.** Kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS §-ides 25-41 oli reguleeritud maavarade kaevandamisega seonduv. Kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS §-ides 60-69 oli reguleeritud maa-ainese kaevandamisega seonduv. Seejuures nähtub kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS § 60 lg-st 1 ja § 62 lg-st 1, et reeglina väljastas maa-ainese kaevandamise loa kohalik omavalitsus, kuid füüsilisest isikust kinnisasja omanik võis ise ja ilma vastava loata kaevandada oma kinnisasja piires maa-ainest isikliku majapidamise tarbeks.

Seevastu alates 01.04.2005 kehtivas MaaPS-is maa-ainese ja selle kaevandamisega seonduvat reguleeritud ei ole (erandiks on alates 01.04.2005 MaaPS-i rakendussätetes paiknev § 75, kus on neljal korral mainitud mõistet maa-aines). Kuna alates 01.04.2005 kehtivas MaaPS-is ei ole enam sätestatud maa-ainese kaevandamisega seonduvat, siis just seetõttu on fikseeritud uue

VARUL

MaaPS § 75 lg-s 3, et ajaliselt enne 01.04.2005 esitatud maa-ainese kaevandamisloa väljastamise taotluste alusel toimub alates 01.04.2005 kaevandamislubade väljastamine otsustamine uue MaaPS-i kohaselt.

Kuna aga maavara kaevandamisloa taotluste väljastamist reguleeriti nii kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS-is kui ka alates 01.04.2005 kehtivas MaaPS-is, siis ajaliselt enne 01.04.2005 esitatud kaevandamisloa väljastamise taotluste menetlemine ning nende taotluste alusel kaevandamislubade väljastamise otsustamine toimus ka ajaliselt peale 01.04.2005 vana MaaPS-i järgi.

3.4.4. Tulenevalt käesoleva apellatsioonkaebuse punktides 3.4.2. ja 3.4.3. toodust omab olulist tähtsust küsimus selle kohta, kas 14.02.2005 esitas kolmas isik taotluse maavara kaevandamisloa väljastamiseks või maa-ainese kaevandamisloa väljastamiseks.

Viimatisele küsimusele vastamisel tuleb silmas pidada käesoleva haldusasja toimiku V köite lehekülgedel 42-43 paiknevat keskkonnaministri 18.01.2005 käskkirja nr. 46. Selle käskkirja resolutsiooni punktiga 1 on kinnitatud seisuga 01.10.2004 Ruu uuringualal kõrgemargilise ehituslubajakivi aktiivse tarbevaru 30,31 ha pindalaga 3028 tuh m³, sh allpool veetaset 3028 tuh m³. Sama käskkirja resolutsiooni punktiga 2 on volitatud OÜ-d Eesti Geoloogiakeskus viia vastavasisuline muudatus sisse riiklikusse maavarade registrisse.

Seega oli alates 18.01.2005 Jägala lubjakivimaardlas asuva lubjakivi näol tegemist maavaraga ning 14.02.2005 esitas kolmas isik taotluse Jägala lubjakivimaardlas asuva lubjakivi kui maavara suhtes kaevandamisloa väljastamiseks. Asjaolu, et tegemist oli maavara ning mitte maa-ainesega kinnitab ka tõik, et kolmas isik on esitanud dokumendi pealkirjaga „Maavara kaevandamise loa taotlus“ (vt. käesoleva haldusasja kohtutoimiku V köite lk-d 27-28).

3.4.5. Arvestades asjaoludega, et

- Jägala lubjakivimaardla näol on tegemist kohaliku tähtsusega maardlaga;
- alates 18.01.2005 oli Jägala lubjakivimaardlas paiknev lubjakivi käsitletav maavarana;
- kolmas isik esitas taotluse Jägala lubjakivimaardlas asuva lubjakivi suhtes kaevandamisloa väljastamiseks 14.02.2005, see on vana MaaPS-i kehtivuse ajal;
- vana MaaPS § § 31 lg 1 kohaselt sai kohaliku tähtsusega maardla puhul kaevandamisloa väljastada kuni 10 aastaks;
- alates 01.04.2005 kehtiva MaaPS § 75 lg 2 kohaselt toimub ajaliselt enne 01.04.2005 esitatud maavara kaevandamislubade väljastamine taotluste menetlemine ning kaevandamislubade väljastamine vana MaaPS-i kohaselt,

VARUL

siis oleks saanud vastustaja 09.06.2011 käskkirjaga väljastada kolmandale isikule kaevandamisloa lubjakivi kaevandamiseks Jägala lubjakivimaardlas kehtivusajaga kuni 10 aastat.

09.06.2011 korralduse resolutsiooni punktist 3.8. aga nähtub, et vastustaja on väljastanud kolmandale isikule kaevandamisloa lubjakivi kaevandamiseks Jägala lubjakivimaardlas kehtivusajaga 30 aastat. **Leiame, et kolmandale isikule kaevandamisloa väljastamine kehtivusajaga, mis on kolm korda pikem kui vana MaaPS § 31 lg-s 1 sätestatud maksimumtähtaeg, on vaadeldav olulise rikkumisena, mis samuti peaks kaasa tooma vastustaja 09.06.2011 korralduse tühistamise.**

Siinjuures on oluline, et ka vastustaja ise on leidnud, et kolmandale isikule on võimalik väljastada kaevandamisloa lubjakivi kaevandamiseks kohaliku tähtsusega Jägala lubjakivimaardlas kuni 10 aastaks. Viimatinimetatu nähtub vastustaja 14.11.2006 kirjast nr. 30-12-1/6177-2 (vt. käesoleva haldusasja kohtutoimiku V köite lk-d 87-91). Kõnealuse kirja lehekülje 1 punktist 5 nähtub: „Vastavalt maapõueseadusele antakse kohaliku tähtsusega maardla korral luba 10 aastaks ja vajadusel on võimalik lisada veel 5 aastat.“ Seejuures on oluline, et kõnealune kiri on koostatud alates 01.04.2005 jõustunud MaaPS-i kehtivusajal. Seega on ka vastustaja pidanud 2006 novembris õigeks seda, et ajaliselt enne 01.04.2005 esitatud maavara kaevandamisloa väljastamise taotlusi menetletakse ning kaevandamislubade väljastamise küsimus otsustatakse kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS-i alusel. Jääb arusaamatuks, miks on vastustaja ajaliselt hiljem oma seisukohtasid muutnud ning on 09.06.2011 korraldusega otsustanud väljastada kolmandale isikule kaevandamisloa 30 aastaks.

3.5. Apellant ei saa muuhulgas nõustuda järgmiste Tallinna Halduskohtu seisukohtadega seonduvalt 09.06.2011 korralduse motiveerituse ning haldusmenetluse põhimõtete järgmisega kaevandamisloa väljastamise taotluse menetlemisel:

- ebaõige on 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljelt 36 ilmneb kohtu seisukoht, mille kohaselt KMH aruanne „ei olnud selliste puudustega, et oleks olnud vaja koguda täiendavaid andmeid, hiljem selgus, et tegemist on väheoluliste ja ka vormiliste vigadega, mida sai kõrvaldada.“ Alates 01.01.2012 kehtiva HKMS § 157 lg-s 1 sätestatud kohtuotsuse seaduslikkuse ja põhjendatuse nõuet eirates on Tallinna Halduskohus jätnud viitamata tõenditele, millele kohtu viimane järeldus rajaneb. Apellandi arvates ilmneb SA Säästva Eesti Instituut poolt koostatud eksperthinnangust (vt. 27.06.2011 kaebuse lisa nr. 8) üheselt, et KMH aruande I köite juures esines olulisi puudusi. Siinjuures on apellandi arvates oluline pöörata tähelepanu eelkõige kõnealuse eksperthinnangu lehekülgedele 14-30, kus on esiletoodud KMH aruande I köite mitmed puudused, kus „[i]nformatsioon on väga puudulik, selles on otsustamist takistavaid olulisi lünki ja puudusi, mille kõrvaldamine nõuab suurt tööd“. Käesoleva kohtuasja materjalide juures puuduvad tõendid, mis kinnitaksid, et KMH aruande juures on SA Säästva Eesti Instituut poolt esiletoodud puudused kõrvaldatud. Küll on aga apellandi arvates leidnud tõendamist vastupidine ehk asjaolu, et KMH aruande II köite koostamise läbi ei ole KMH aruandes esinevaid olulisi puudusi kõrvaldatud. Viimatitoodud arusaama kinnitab vastustaja 22.09.2008 kiri nr. 30-11-

VARUL

3/39869-2 (vt. apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisa nr. 21), milles vastustaja on KMH aruande uue avalikustamise nõudest loobunud põhjendusega, et KMH aruande II köites „esitatud andmed, hinnangud ja järeldused on peaausjalikult identsed põhiaruandes esitatuga ja uusi olulisi asjaolusid ei selgunud“. Viimatitoodu läbi on vastustaja sisuliselt tunnistanud, et KMH aruande II köitega KMH aruande juures esinevaid olulisi puudusi, millele SA Säästva eesti Instituut viitas, ei ole kõrvaldatud;

- arusaamatuks jääb 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 37 esiletoodud kohtu seisukoht, et „[k]una [KMH aruande] suurimat puudust nähti kaardimaterjali nõrkuses, siis nõustub kohus vastustajaga, et see ei saanudki mõjutada aruande õiget lõpptulemust“. Ka viimatisele seisukohale asudes on Tallinna Halduskohus oluliselt rikkunud HKMS § 157 lg-s 1 sätestatud kohtuotsuse seaduslikkuse ja põhjendatuse nõuet, jättes viitamata tõenditele, millele kohtu viimaine seisukoht rajaneb. Apellandile teadaolevalt ei ole käesoleva kohtuasja materjalide hulgas olemas tõendeid, millest ilmneks, et KMH aruande suurim puudus oli kaardimaterjali nõrkus. 27.06.2011 kaebuse lisaks nr. 8 oleva SA Säästva Eesti Instituut eksperthinnangu leheküljelt 30 ilmneb, et KMH aruande I köite kõige suuremateks puudusteks olid probleemid kavandatava tegevuse kirjelduses, alternatiivsete võimaluste kirjelduses, tõenäoliselt mõjutatava keskkonna kirjelduses, tõenäoliselt kaasneva olulise mõju kirjelduses ning leevendusmeetmete kirjelduses. Samuti jääb arusaamatuks, millest lähtudes on kohus jõudnud arvamuseni, et kaardimaterjali nõrkus ei saagi mõjutada aruande õiget lõpptulemust. Apellandi arvates eeldaks viimatise küsimuses (kas KMH aruande kaardimaterjali nõrkus võib mõjutada KMH aruande lõppjärelduste õigsust) arvamuse avaldamine KMH-alaste mitteõiguslike eriteadmiste olemasolu;

- kindlasti ei saa nõustuda 20.03.2012 kohtuotsuse lehekülje 37 lõpus oleva Tallinna Halduskohtu järeldusega, et 09.06.2011 „korraldus on antud õiguslikel alustel ja asjas kogutud tõenditele tuginedes, see on piisavalt motiveeritud ja selles sisalduvad kaalutlused on asjakohased, korraldus on proportsionaalne“. Arvestades käesoleva apellatsioonkaebuse punktides 1 ning 3.1.-3.4. esiletoodut, on kohtu viimaine järeldus ilmselgelt meelevaldne;

- tähelepanuväärne 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 38 esitatud kohtu seisukoht, mille kohaselt „KMH aruande nn II kd ei lisanud sotsiaalmajanduslike mõjude osas uut informatsiooni“. Täpsem oleks öelda, et KMH aruande II köites kordagi ei analüüsita sotsiaalmajanduslike mõjudega seonduvalt, kuigi SA Säästva Eesti Instituut eksperthinnangu kohaselt oli KMH aruande I köites sisalduv sotsiaalmajanduslik analüüs väga puudulik. Seetõttu jääb arusaamatuks ka 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 39 toodud seisukoht, mille kohaselt KMH aruande I köide „esitab põhjaliku sotsiaalmajandusliku analüüsi piirkonna kohta“. Jälle jääb arusaamatuks, millele Tallinna Halduskohus on tuginenud viimatisele seisukohale asudes;

- nõustuda ei saa 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 39 toodud arvamusel, et „ei jäänud ülesse ka probleemi I ja II ploki kumulatiivsetes mõjudes“. SA Säästva Eesti Instituut eksperthinnangus on kumulatiivsete mõjude all muuhulgas peetud silmas ka küsimust selle kohta, kas ja millist mõju keskkonnale avaldaks olukord, kus paralleelselt lubjakivi kaevandamisega Ruu küla juures alustaks tegevust mõni teine karjäär kas Jõelähtme vallas või mõnes naabervallas;

VARUL

- põhjendamatu on 20.03.2012 kohtuotsuse lehekülgedel 40-41 sisalduv Tallinna Halduskohtu järgmine seisukoht: „Samas, kuivõrd Vabariigi Valitsus on nõusoleku andnud ning tema vastava otsustus jõus, siis ei saanud ka vastustaja enam kuidagi muuta seda olukorda, et riikliku vajaduse oleks tema saanud või pidanud üle kaaluma. Kuna KMH andis tulemuse, mis kaevandamise võimalikkust kinnitas, on kohtu arvates proportsionaalsuse osas järgitud ka sellest aspektist kehtivad õigust ja mitte vastupidi.“ Tallinna Halduskohus on eiranud põhimõtet, mille kohaselt Vabariigi Valitsuse poolt nõusoleku andmine kaevandamisloa väljastamiseks kolmandale isikule andis vaid võimaluse minna edasi kaevandamisloa väljastamise menetlusega ning Vabariigi Valitsuse nõusolek ei saa kuidagi asendada ega mõjutada vastustaja otsustust selle kohta, kas kaevandamisluba väljastada või mitte. Samuti leiab apellant, et KMH aruandes sisalduvad niivõrd suured puudused, et eksitav oleks väita, nagu kinnitaks KMH aruanne kaevandamise võimalikkust;

- kindlasti ei saa nõustuda 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 41 toodud Tallinna Halduskohtu järeldusega selle kohta, nagu ei esineks selliseid menetlusnõuete rikkumisi, mis tooks kaasa 09.06.2011 korralduse tühistamise. Apellant viitab käesoleva apellatsioonkaebuse punktides 3.1.-3.5. toodule ning leiab, et ainuüksi nendes punktides kirjeldatud rikkumiste tõttu tuleks 09.06.2011 korraldus tühistada;

- ebaõige on 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 41 väljendatud seisukoht, nagu oleksid 09.06.2011 korralduses sisalduvad minetused seonduvalt mäeeraldise teenindusmaa suuruse ning kaevandamisloa väljastamise taotluse esitamise ajaga vaadeldavad trüki- ja hooletusvigadena. Tegemist on põhimõtteliste vigadega;

- kindlasti ei saa nõustuda 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 42 sisalduva kohtu seisukohaga, nagu ei oleks olnud tarvilik korraldada peale KMH aruande II kõite valmimist uut avalikustamist. Selline seisukoht on otseses vastuolus KeHJS § 22 lg 5 p-ga 2;

- kindlasti ei saa nõustuda 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 42 toodud kohtu järeldusega, nagu oleks 09.06.2011 korraldus antud õiguslikul alusel, asjas kogutud tõenditele tuginedes, piisavalt motiveeritud, asjakohaste kaalutlustega ja proportsionaalne. Arvestades käesoleva apellatsioonkaebuse punktides 1, 3 ja 4 toodut, on selline halduskohtu järeldus meelevaldne;

- ebaõige on 20.03.2012 kohtuotsuse leheküljel 43 sisalduv seisukoht, nagu oleks kolmandal isikul olnud võimalik esitada kaevandamisloa väljastamise parandatud taotlusi. Apellant on jätkuvalt seisukohal, et ei kuni 31.03.2005 kehtinud MaaPS ega alates 01.04.2005 kehtiv MaaPS ei võimalda kaevandamisloa väljastamise taotluse täiendamist. Kolmas isik on esitanud ajaliselt peale KMH aruande heakskiitmist kaks täiesti uut kaevandamisloa väljastamise taotlust, mida vastustaja nõuetekohaselt menetlenud ei ole.

4. 20.03.2012 kohtuotsuse punktis 42 on Tallinna Halduskohus ebaõigesti leidnud, nagu esineks oluline tarvidus killustiku järele ning nagu seetõttu oleks hädavajalik Ruu küla juures lubjakivi kaevandamine.

VARUL

Apellandi arvates ei saa järeldata ehitusmaterjalide kasutamise riiklikust arengukavast aastateks 2011-2020 (vt. 27.06.2011 kaebuse lisa nr. 5), nagu esineks tungiv vajadus Põhja-Eestis ehitustegevuses killustiku järele. Tähelepanuväärne on nimetatud arengukava leheküljelt 23 nähtuv, millest ilmneb, et alates möödunud kümnendi algusest on oluliselt suurenenud tehnoloogiliselt purustatud lubjakivi eksport Eestis. Apellant on seisukohal, et kui tööpoolest esineks suur vajadus killustiku kasutamiseks kodumaises ehitustegevuses, siis ei kajastuks killustiku ekspordimahtudes niivõrd suur tõus.

Samuti tuleb silmas pidada apellandi 23.09.2011 protsessidokumendi lisaks nr. 27 olevat Maanteeameti ehitusosakonna juhataja asetäitja e-kirja, millest järeldeb, et vastustaja ja Tallinna Halduskohtu viited suuremahulistele tee-ehituse projektidele on eksitavad. Enamik tee-ehitusprojekte on juba kas lõppenud või lõpevad tuleval aastal.

Apellant soovib asja arutamist kohtuistungil ning soovib kohtuistungist oma esindajate vahendusel osa võtta.

Eeltoodust lähtudes palun:

1. 1. määrata haldusasjas nr. 3-11-1595 ekspertiis. Apellandi arvates tuleks eksperdile esitada järgmised küsimused.

1.1. Kas Eesti Geoloogiakeskuse poolt koostatud OÜ Vão Paas poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruandes on nõuetekohaselt hinnatud sotsiaal-majanduslikke mõjusid, mida lubjakivi kaevandamine ümbruskonnale põhjustab?

1.2. Kas Eesti Geoloogiakeskuse poolt koostatud OÜ Vão Paas poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruandes on nõuetekohaselt vaagitud alternatiivsete lahendustega seonduvat?

1.3. Kas Eesti Geoloogiakeskuse poolt koostatud OÜ Vão Paas poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruandes on nõuetekohaselt analüüsitud kumulatiivsete mõjudega seonduvat, mis võivad esineda Jägala lubjakivimaardla II ploki kasutuselevõtul või mõne muu kaevandustegevuse alustamisel Jõelähtme vallas või naabervaldades?

1.4. Kas Eesti Geoloogiakeskuse poolt koostatud OÜ Vão Paas poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruandele lisatud kaardimaterjal on piisav? Kas on lubatav olukord,

VARUL

kus KMH aruande kaardimaterjali puhul on lähtunud väiksemast mäeeraldise teenindusmaast, kui on mäeeraldise teenindusmaa kaevandamisloa kohaselt?

1.5. Kas Eesti Geoloogiakeskuse poolt koostatud OÜ Vao Paas poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruandes sisaldub nõuetekohane õnnetuste vältimise arengukava?;

2. tühistada Tallinna Halduskohtu 20.03.2012 kohtuotsus haldusasjas nr. 3-11-1595 apelleeritud ulatuses;

3. teha uus otsus asja uueks läbivaatamiseks saatmata, millega apellandi kaebus rahuldatakse ning esimese alternatiivina tehakse kindlaks Keskkonnaameti 09.06.2011 korralduse nr. HJR 1-15/11/431 tühisus või teisese alternatiivina tühistatakse Keskkonnaameti 09.06.2011 korraldus nr. HJR 1-15/11/431 täies ulatuses;

4. juhul, kui Tallinna Ringkonnakohtu arvates ei ole ringkonnakohtul võimalik uut otsust teha, siis palun saata käesolev kohtuasi apelleeritud ulatuses halduskohtule uueks läbivaatamiseks;

5. jätta apellandi ja vastustaja menetluskulud vastustaja kanda ning jätta kolmanda isiku menetluskulud kolmanda isiku enda kanda.

Lisa – riigilõivu tasumist tõendav maksekorraldus

Lugupidamisega,

Mikk Lõhmus
Vandeadvokaat
Allkirjastatud digitaalselt

Karl Haavasalu
Vandeadvokaat
Allkirjastatud digitaalselt